

PLA D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I INCLUSIÓ EDUCATIVA



IES JAUME I
CURS 2018-2019



IES JAUME I BORRIANA 12000704
Plaça Sanchis Guarnier s/n 12530
Borriana
Tel. 964738935/Fax. 964738936
Email: 12000704@gva.es



ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ.
2. REGULACIÓ DE L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I INCLUSIÓ EDUCATIVA.
3. PREVENCIÓ, DETECCIÓ I ANÀLISI DE LES NECESSITATS DEL CENTRE, DE L'ALUMNAT, DE LA COMUNITAT EDUCATIVA I DE L'ENTORN.
4. IDENTIFICACIÓ DE NECESSITATS ESPECÍFIQUES DE SUPORT EDUCATIU I DE COMPENSACIÓ EDUCATIVA.
5. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ.
6. ORGANITZACIÓ DELS SUPORTS PERSONALS I MATERIALS DEL CENTRE: GENERALS I ESPECÍFICS.
7. FUNCIONS I RESPONSABILITATS. COORDINACIÓ.
8. AVALUACIÓ I SEGUIMENT DEL PADIE. PROPOSTES DE MODIFICACIÓ.

1. INTRODUCCIÓ

Tal com es determina al text consolidat de la Llei Orgànica d'Educació (LOE) (2/2006) i es reafirma a la Llei Orgànica per a la Millora de la Qualitat Educativa (LOMCE) (8/2013), l'equitat, la normalització i la inclusió són tres pilars bàsics en torn als quals ha de girar l'educació.

Per tal que tot l'alumnat aconseguisca el màxim desenvolupament personal, intel·lectual, social i emocional, és imprescindible que el centre educatiu fique a l'abast els mitjans personals i materials necessaris, així com les mesures pertinents. D'aquesta manera, el procés d'ensenyament-aprenentatge ha de tenir en compte les característiques i necessitats personals de cadascú i organitzar-se per tal de donar una resposta educativa al més ajustada possible.

L'educació inclusiva, tal com defineix la UNESCO, 2006 (pàgina 14), és un procés, i no una pràctica aïllada i puntual, per tant necessita de la creació de cultures, polítiques i pràctiques inclusives. A més, permet donar resposta a les necessitats de tot l'alumnat, incrementant la participació, la presència i, per tant, l'aprenentatge d'aquest. Té com a finalitat oferir una educació de qualitat. I per a poder aconseguir això, cal identificar les barreres socials i de l'entorn educatiu, analitzar-les i proposar les mesures pertinents per eliminar-les. És necessari eixir d'un model focalitzat en el dèficit de l'alumnat per tal de donar pas a un model social, on "no hi ha persones discapacitades, sinó contextos discapacitants". La inclusió és un dret i per això l'educació inclusiva ha d'acollir la diferència com a font d'enriquiment.

Per garantir els principis abans anomenats, és fonamental l'existència als centres educatius d'un Pla d'Atenció a la Diversitat i Inclusió Educativa (PADIE). Aquest recull les actuacions generals i específiques que el centre dissenya per tal de donar resposta a la diversitat i respecta la filosofia i principis generals que es determinen al Projecte Educatiu de Centre (PEC) i la Programació General Anual (PGA). És per tant, un document obert, flexible, col·laboratiu i revisable, que pretén donar una resposta inclusiva a tot l'alumnat, basat en els principis que estableix l'Índex for Inclusion (Booth i Ainscow, 2015) i el Disseny Universal d'Aprenentatge (DUA) (CAST).

Al nostre centre, el Projecte Educatiu es fonamenta en tres objectius bàsics:

- Ser un centre inclusiu
- Crear alumnat competent
- Millorar la convivència

Per tant, a continuació s'especifiquen les diferents accions per tal d'atendre a la diversitat, respectant eixos principis.

2. REGULACIÓ DE L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I INCLUSIÓ EDUCATIVA

A l'article 71 de la LOE, modificat per la LOMQE, es determina que "correspon a les Administracions educatives assegurar els recursos necessaris per a que l'alumnat que requerisca una atenció educativa diferent a l'ordinària per presentar necessitats educatives especials (discapacitat intel·lectual, sensorial o trastorns de conducta), per dificultats específiques d'aprenentatge, TDAH, altes capacitats intel·lectuals, per haver-se incorporat tard al sistema educatiu, o per condicions personals o d'història escolar, puga assolir el màxim desenvolupament possible de les seues capacitats personals i, en tot cas, els objectius establerts amb caràcter general per a tot l'alumnat".

A la modificació de l'article 79 bis, referit a mesures d'atenció i escolarització, s'afirma que "l'escolarització de l'alumnat que presenta dificultats d'aprenentatge es regirà pels principis de normalització i inclusió i assegurarà la no discriminació i la igualtat efectiva en l'accés i permanència en el sistema educatiu".

En l'àmbit autonòmic, la recent publicació del Decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià, té per objecte "establir i regular els principis i les actuacions encaminades al desenvolupament d'un model inclusiu en el sistema educatiu valencià per a fer efectius els principis d'equitat i igualtat d'oportunitats en l'accés, participació, permanència i progrés de tot l'alumnat, i aconseguir que els centres docents es constituïsquen en elements dinamitzadors de la transformació social cap a la igualtat i la plena inclusió de totes les persones, en especial d'aquelles que es troben en situació de major vulnerabilitat i risc d'exclusió".

Aquest decret determina els principis i línies generals d'actuació, així com l'organització de la resposta educativa per a la inclusió.

Pel que fa als principis generals de l'educació inclusiva, cal destacar que:

- Parteix de la base que cada alumne/a té necessitats úniques i la consideració de la diversitat com un valor positiu que millora i enriqueix el procés d'aprenentatge i ensenyament.

- Té com a propòsit donar una resposta educativa que afavorisca el màxim desenvolupament de tot l'alumnat, i elimine totes les formes d'exclusió, desigualtat i vulnerabilitat.
- Suposa garantir la igualtat d'oportunitats en l'accés, la participació i l'aprenentatge.
- Requereix una anàlisi i reflexió sobre les barreres que generen les desigualtats, la planificació de les actuacions de millora, l'aplicació dels canvis de manera eficaç i l'avaluació del seu impacte. Procés de millora continu.
- Model que ha d'estar present en tots els plans, programes i actuacions del centre.
- Especial atenció en la prevenció, detecció i intervenció primerenca de les situacions que generen exclusió, des d'una perspectiva sistèmica i interdisciplinària.
- Comporta la participació de tota la comunitat educativa.
- Comporta la col·laboració amb sectors de l'àmbit de la salut, benestar social i serveis de protecció de la infantesa i l'adolescència.
- Requereix que els espais, serveis, processos materials i productes puguin ser utilitzats per tot l'alumnat i comunitat educativa.
- Requereix l'aplicació flexible de múltiples recursos (organitzatius, curriculars, materials i personals) per a atendre a les situacions en què l'alumnat necessita algun tipus de suport.
- L'orientació educativa és un element substancial en el procés cap a la inclusió.

En relació a les línies generals d'actuació que caracteritzen el model d'escola inclusiva i garanteixen el desenvolupament dels seus principis són: la identificació i eliminació de barreres en el context, la mobilització dels recursos per donar resposta a la diversitat, el compromís amb la cultura i els valors inclusius, i el desenvolupament d'un currículum per a la inclusió.

Per assegurar això, el Decret estableix quatre nivells de resposta, de caràcter progressiu, que van de més generals a més diferenciats i personalitzats. Aquests es desplegaran en l'apartat referit a les mesures d'atenció a la diversitat (apartat 5).

Pel que fa al desenvolupament del Decret, encara pendent, conviu pel moment amb altra normativa d'àmbit autonòmic, de rang inferior, com és, en relació a l'educació secundària, l'Ordre de 18 de juny de 1999, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, per la qual es regula l'atenció a la diversitat en ESO i l'Ordre de 14 de març de

2005, de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, per la que es regula l'atenció a l'alumnat amb necessitats educatives especials escolaritzat en centres que imparteixen educació secundària.

En l'Ordre 18 de juny de 1999, es determinen les mesures d'atenció a la diversitat que podran dur-se a terme als centres, distingint entre ordinàries i extraordinàries. Aquestes, han sofert modificacions degut a la publicació de nova normativa i derogació d'alguns dels programes d'atenció a la diversitat que en ella figuren. Açò suposa un pas endavant cap a la presa de mesures educatives més inclusives.

Per tant, d'acord amb la LOMQE (8/2013), el Decret 87/2015, pel qual s'estableix el currículum d'ESO a la Comunitat Valenciana, el Decret 51/2018, de 27 d'abril, del Consell, pel qual es modifica el Decret 87/2015, pel qual estableix el currículum i desplega l'ordenació general de l'educació secundària obligatòria i del batxillerat a la Comunitat Valenciana, el Decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià i la Resolució de 27 de juny de 2018, del secretari autonòmic d'Educació i Investigació, per la qual s'aproven les instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres que imparteixen Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat durant el curs 2018-2019, les mesures d'atenció a la diversitat i inclusió educativa del centre s'organitzen d'acord als quatre nivells de resposta, que veurem en l'apartat 5.

3. PREVENCIÓ, DETECCIÓ I ANÀLISI DE LES NECESSITATS DEL CENTRE, DE L'ALUMNAT, DE LA COMUNITAT EDUCATIVA I DE L'ENTORN

La comunicació i coordinació fluida entre professorat, alumnat, família i entorn proper és indispensable per poder prevenir, detectar i analitzar les necessitats i actuar en conseqüència.

A través dels diferents plans i programes del centre, a més de les programacions didàctiques, s'intenta promoure la participació de tota la comunitat educativa en l'adquisició de les competències clau i elements transversals, així com l'obertura del centre a l'entorn.

La majoria de programes i accions de caràcter general (Pla d'Actuació Per a la Millora, Pla de Convivència i Igualtat, Pla d'Acció Tutorial, Pla d'Orientació Acadèmica i Professional, etc.) tenen un caire preventiu, encara que d'altres accions o programes són més específics i serveixen per pal·liar necessitats concretes.

Seguint les línies generals d'actuació que caracteritzen el model d'escola inclusiva (article 4 Decret 104/2018), l'anàlisi de barreres és fonamental. Per tant, a través de recursos materials com l'adaptació de la 3a edició revisada de l'Index for Inclusion (Booth i Ainscow), concretament, la secció 4, que conté els indicadors amb les preguntes que permeten fer una revisió detallada de les tres dimensions (cultures, polítiques i pràctiques inclusives) es realitza una reflexió per iniciar canvis cap a la inclusió i/o avaluar l'estat dels canvis iniciats i establir propostes de millora.

En el cas de l'IES Jaume I, des del curs 2017-2018 es van incorporar una sèrie de canvis a nivell organitzatiu i metodològic per tal de caminar cap a la inclusió, que han sigut analitzats i avaluats amb un pre i post test gràcies a qüestionaris elaborats en base als indicadors de l'Índex for Inclusion i administrats a alumnat, famílies i professorat. Es pretén, a partir dels resultats, establir propostes de millora i continuar avaluant el canvi.

Gràcies a aquests qüestionaris i a altres instruments com l'observació, la comunicació directa amb membres de la comunitat educativa, l'avaluació dels diferents plans i programes del centre, etc. es realitza l'anàlisi de necessitats del centre, alumnat, comunitat educativa i entorn.

A més, la transició entre etapes és fonamental per detectar també necessitats de l'alumnat, així com l'observació diària a l'aula. Les necessitats de suport educatiu o de compensació, una vegada detectades i, si escau, avaluades, s'introdueixen a l'Àtica per tal que estiguen actualitzades i formalitzades, i puguin aplicar-se les mesures pertinents.

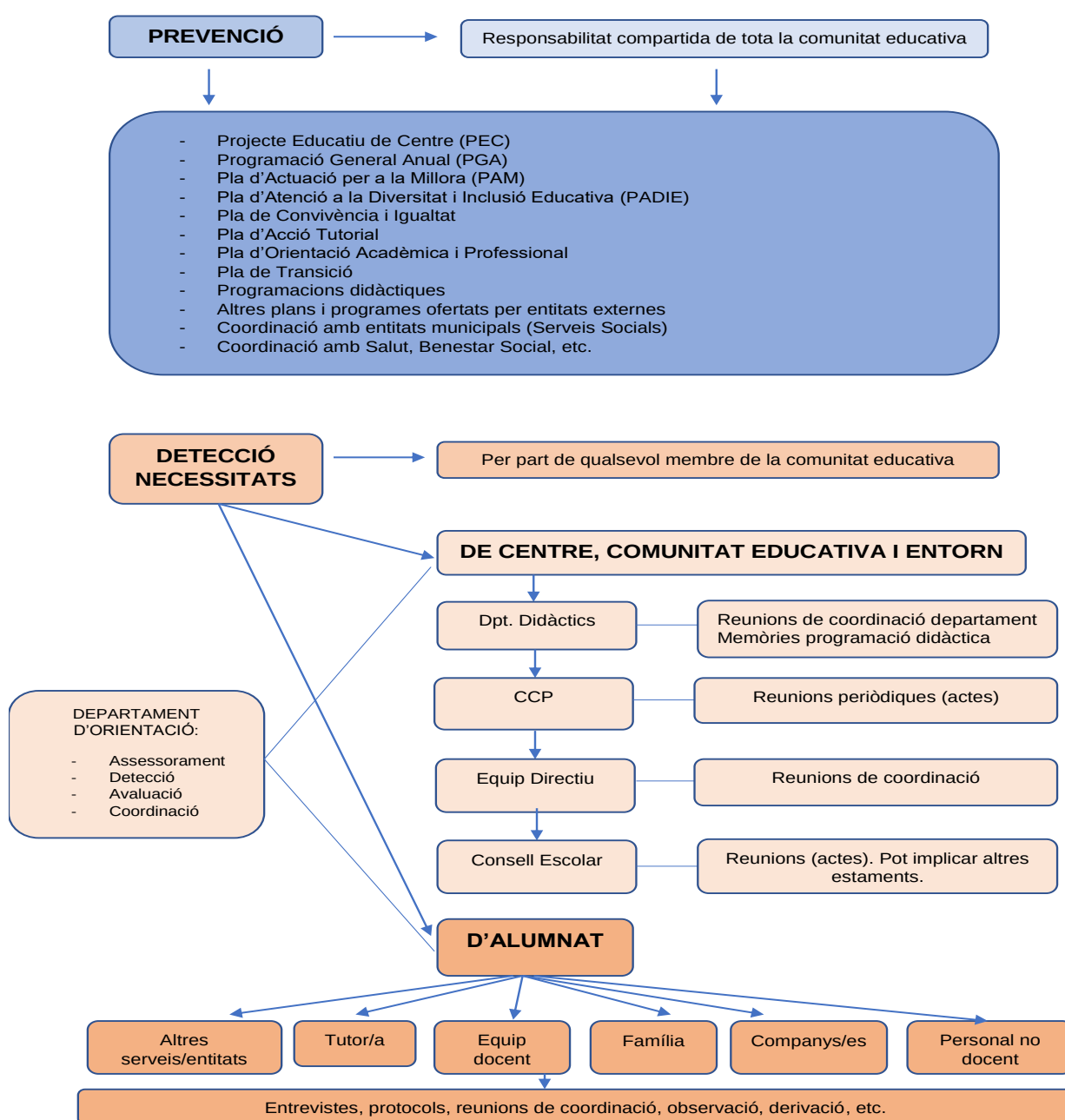
Les sessions d'avaluació, les reunions de coordinació entre professorat, persones tutores, departaments didàctics, comissió de coordinació pedagògica, consell escolar, coordinació entre etapes educatives i obertura dels centres a entitats de l'entorn, també serveixen per detectar necessitats al llarg del curs.

Totes aquestes necessitats s'identifiquen i es plasmen a les memòries de les programacions didàctiques, a l'avaluació de la PGA i els diferents plans i programes que la conformen. A més, a inici de cada curs acadèmic, s'estableixen els propòsits, partint tant de la memòria del curs anterior, com de la realitat i context actual al centre.

Les necessitats poden anar des d'adaptació a la normativa, organització de centre, formació i innovació, coordinacions, fins a necessitats concretes d'alumnat, famílies, professorat o departaments.

Davant dites necessitats, que conformen la intervenció educativa, la coordinació i el treball en xarxa i amb un caire holístic, són fonamentals per dissenyar la resposta educativa més adient.

A continuació s'especifica una mena de diagrama per tal de determinar els diferents estaments de prevenció, detecció i anàlisi de necessitats del centre, alumnat, comunitat educativa i entorn:



4. DETECCIÓ I IDENTIFICACIÓ DE NECESSITATS ESPECÍFIQUES DE SUPORT EDUCATIU I COMPENSACIÓ EDUCATIVA

4.1. Necessitats específiques de suport educatiu:

Segons els articles 71 i 73 de la LOE (2/2006) i article 57 LOMQE (8/2013), l'alumnat que presenta necessitats específiques de suport educatiu és aquell que "necessita una atenció educativa diferent a l'ordinària, per presentar necessitats educatives especials, dificultats específiques d'aprenentatge, TDAH, altes capacitats intel·lectuals, incorporació tardana al sistema educatiu o condicions personals o d'història escolar".

Pel que fa a l'alumnat amb necessitats educatives especials, a l'article 73 de la LOE s'especifica que "s'entén per alumnat que presenta necessitats educatives especials, aquell que requereix, per un període de la seua escolarització o al llarg de tota aquesta, determinats suports i atencions educatives específiques derivades de discapacitat o trastorns greus de conducta".

Per tal de detectar i identificar dites necessitats, a continuació s'especifiquen les passes a seguir:

1) DETECCIÓ I COMUNICACIÓ I PRIMERES ACTUACIONS			
PAS	ACCIÓ	AGENTS	ACTUACIONS
1	Observació de la dificultat. Detecció.	Qualsevol membre de la comunitat educativa (equip docent, família, companys/es, PAS, etc.)	• Prestar atenció als principals indicadors de dificultats acadèmiques i/o familiars-socials. • Observar a l'alumne/a tant a l'aula com en altres espais/contextos (canvi classe, esbarjo, etc.)
2	Consultar al tutor/a i a la resta d'equip docent.	Persona que ha detectat la necessitat.	• Traslladar la detecció i recopilar informació per contrastar i veure si eixa conducta/situació detectada es dona en altres assignatures, contextos, etc. • Consultar expedient acadèmic de l'alumne/a per veure si hi ha alguna informació al respecte (historial acadèmic, informe d'aprenentatge primària, informes psicopedagògics previs, etc.)
3	Entrevista	Persona que ha detectat la dificultat i/o tutor/a	• Parlar amb l'alumne/a en qüestió i/o amb la família per acordar estratègies comunes amb la finalitat d'intentar pal·liar les dificultats o necessitats de manera coordinada. • Sol·licitar, si s'escau, la intervenció del Departament d'Orientació.
4	Suport/assessorament	Persona que ha detectat la dificultat, tutor/a, família, alumne/a i Departament d'Orientació	• Si no són suficients les actuacions prèvies, traslladar la demanda al DO. • Analitzar les possibles respostes a través de mesures ordinàries d'atenció a la diversitat: nivells I, II i III de resposta per a la inclusió.

			Decidir mesures i opcions a aplicar (nivell III: activitats d'enriquiment o reforç, adaptacions d'accés (metodologia), actuacions d'acompanyament i suport personalitzat, organització àmbits, desdoblaments, agrupaments heterogenis, ACI no significatives, etc.)
2) SOL·LICITUD, ACTUACIÓ, DIAGNÒSTIC I DISSENY DEL PLA D'INTERVENCIÓ			
5	Sol·licitud d'avaluació	Tutor/a i/o família	Si s'han esgotat totes les mesures d'atenció a la diversitat dels nivells I, II i III de resposta educativa per a la inclusió i l'alumne/a continua requerint una resposta molt personalitzada i individualitzada: - Emplenar annex I (sol·licitud avaluació psicopedagògica) Ordre 15 maig 2006 i fer-la arribar al DO. S'ha d'annexar qüestionari estil/aprenentatge emplenat per tots els membres de l'equip docent del curs i grup en què es troba l'alumne/a.
6	Autorització família	Orientador/a educatiu/iva	Entrevista amb la família per traslladar la situació detectada, recopilar informació inicial i sol·licitar autorització avaluació.
7	Realització avaluació sociopsicopedagògica	Orientador/a en col·laboració amb equip docent, tutor/a, personal especialitzat suport, família, alumne/a i/o altres membres comunitat educativa	- Entrevistes, observació, anàlisi informació prèvia, proves estandarditzades, etc. - Detecció barreres per a l'accés, participació i aprenentatge. Determinació grau suport. - Detecció punts forts i febles alumne/a. - Establiment resposta educativa: pla d'actuació.
8	Redacció informe i pla actuació personalitzat	Orientador/a educatiu/iva	- Redacció informe (Ordre 15/05/2006) - Determinació mesures educatives - Elaboració PAP
9	Devolució informació	Orientador/a, equip docent, alumne/a, família i/o altres membres comunitat educativa	Reunions/entrevistes devolució informació amb els diferents membres implicats en el procés: resultats, necessitats i barreres detectades i mesures previstes: PAP
10	Aplicació mesures	Equip docent amb assessorament DO Orientador/a i equip directiu	- Assessorament DO aplicació mesures educatives. Elaboració PAP equip docent (ACIS, etc.) - Introducció i/o actualització dades Ítaca (NESE).
3) IMPLEMENTACIÓ DE LA MESURA I SEGUIMENT			
11	Seguiment	Equip docent, tutor/a, orientador/a, família i entorn (si s'escau)	- Entrevistes, reunions de coordinació, sessions avaluació trimestral, etc. - Documents: seguiment ACIS, seguiment PAP, informes trimestrals suport especialitzat, etc. - Quan es determine que no són necessaris els suports o que les barreres han desaparegut, actualitzar dades Ítaca i traslladar informació a les persones implicades.

4.2. Necessitats de compensació educativa:

D'altra banda, es considera alumnat amb necessitats de compensació educativa aquell que presenta dificultats en l'accés, la permanència o el progrés en el sistema educatiu per motius socials, econòmics, culturals, geogràfics, ètnics o d'altra índole, i té una major probabilitat de no assolir els objectius de l'educació obligatòria. Segons l'Ordre de 4 de juliol de 2001, de la Conselleria de Cultura i Educació, per la qual es regula l'atenció a l'alumnat amb necessitats de compensació educativa, estes necessitats poden deure's a:

- a) Incorporació tardana al sistema educatiu.
- b) Retard en l'escolarització o desconeixement dels idiomes oficials de la Comunitat Valenciana per ser immigrant o refugiat.
- c) Pertinença a minories ètniques o culturals en situació de desavantatge social.
- d) Escolarització irregular, per itinerància familiar o per abandonaments educatius reiterats o periòdics.
- e) Residència en zones socials, cultural o econòmicament desfavorides.
- f) Dependència d'institucions de protecció social del menor.
- g) Internament en hospitals o en hospitalització domiciliària de llarga durada per prescripció facultativa.
- h) Inadaptacions a l'entorn escolar i al medi educatiu.

Amb la finalitat de detectar i identificar dites necessitats, a continuació s'especifiquen les passes a seguir:

1) DETECCIÓ I COMUNICACIÓ I PRIMERES ACTUACIONS			
PAS	ACCIÓ	AGENTS	ACTUACIONS
1	Observació de la dificultat. Detecció.	Qualsevol membre de la comunitat educativa (equip docent, família, companys/es, PAS, etc.)	• Prestar atenció als principals indicadors de dificultats acadèmiques i/o familiars-socials. • Observar a l'alumne/a tant a l'aula com en altres espais/contextos (canvi classe, esbarjo, etc.)
2	Consultar al tutor/a i a la resta d'equip docent.	Persona que ha detectat la necessitat.	• Traslladar la detecció i recopilar informació per contrastar i veure si eixa situació detectada és compartida per la resta de personal. • Consultar expedient acadèmic de l'alumne/a per veure si hi ha alguna informació al respecte (historial acadèmic, informe aprenentatge primària, informes de compensació educativa previs, seguiment Serveis Socials, etc.)

3	Identificació de la necessitat	Professorat tutor i orientador/a educatiu en col·laboració amb equip directiu i Serveis Socials, família, etc.	• Document informatiu, d'acord a la normativa, on s'especifiquen els criteris per considerar que l'alumne/a presenta necessitats de compensació educativa.
2) INFORME, DISSENY I PLANIFICACIÓ DE LA INTERVENCIÓ			
4	Comunicació – elaboració de l'informe	Tutor/a, orientador/a, en col·laboració amb equip directiu i altres entitats externes (entorn).	• Si cal, emplenar full notificació situació desprotecció (Ordre 1/2010, de 3 de maig). • Emplenar informe compensació educativa. Apartats A i B: tutor/a. Apartats C, D i E: orientador/a. • Introduir i actualitzar dades Ítaca.
5	Activació protocol (si escau)	Orientador/a educatiu/iva	• Depenent del cas o situació detectada, emplenament d'un o altre protocol i activació de la comissió pertinent: - Protocol acollida nouvinguts (Resolució 5 juny 2018) - Protocols Ordre 62/2014 (convivència) - Decret 30/2014 compromís família-tutor - Altres
3) IMPLEMENTACIÓ DE LA MESURA I SEGUIMENT			
6	Implementació de la mesura/actuació	Depèn de cada mesura	• Segons la mesura determinada a l'informe, la implementació tindrà lloc al centre (mesures ordinàries o programa específic), amb la família (contracte família-tutor) o amb entitats externes (Conselleria, USMIA, UEET, SEAFI, Serveis Socials, etc.)
7	Seguiment	Equip docent, tutor/a, orientador/a, família i entorn	• Entrevistes, reunions de coordinació, sessions avaluació trimestral, etc. • Quan es determine que no són necessaris els suports o que les necessitats han finalitzat, actualitzar dades Ítaca i traslladar informació a les persones implicades. • Actualitzar cada curs acadèmic.

5. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

D'acord amb el Decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià i tenint en compte la Resolució de 20 d'agost de 2018, per la qual es regula el Pla d'Actuació per a la Millora (PAM), les mesures de resposta educativa per a la inclusió s'organitzen en quatre nivells de resposta, amb caràcter sumatiu i progressiu, que van de més generals i ordinàries a més específiques i/o extraordinàries.

A continuació es concreten els diferents nivells de resposta contextualitzats d'acord a les característiques i necessitats del nostre centre:

5.1. NIVELL I

Fa referència a **mesures dirigides a tota la comunitat educativa i relacions del centre amb l'entorn sociocomunitari**.

Els responsables són els **òrgans de govern, coordinació i participació**. Es duen a terme amb **suports del centre** i impliquen processos de **planificació, gestió general i organització dels suports**. Venen especificades als documents oficials de centre: Projecte Educatiu (PEC) i Pla d'Actuació per a la Millora (PAM).

Dintre d'aquest nivell, s'inclouen **mesures socials, organitzatives i metodològiques**, totes amb un fi comú: que tot l'alumnat estiga present a les aules.

En aquest nivell es troben les següents mesures:

Mesures organitzatives: (projecte innovació centre. Curs 17/18 1r ESO. Curs 18/19 1r i 2n ESO) - Suports dins l'aula ordinària - Docència compartida en assignatures d'àrees lingüístiques-curs17/18- ABP i APS. - Dues figures de referència per curs i grup (tutor/a-cotutor/a) - Dues hores setmanals de tutoria - Canvis horaris: redistribució hores lectives assignades a cada matèria - Reducció de la ràtio per aula
Mesures metodològiques: - Aprenentatge basat en projectes (ABP) - Aprenentatge-servei (APS) - Activitats que faciliten la participació i aprenentatge: treball en grups cooperatius, grups interactius - Avaluació competencial
Mesures socials: - Participació de tota la comunitat educativa: famílies, alumnat i professorat (procés avaluació projecte innovació) - Accessibilitat (lectura fàcil, idiomes, protocol acollida, barreres físiques) - Obertura del centre a l'entorn: aprenentatge-servei - Pla Igualtat i Convivència (duració de 5 anys). Programa anual (objectius i activitats). Òrgan de coordinació: Comissió CIC mixta. Altres òrgans de coordinació: TEI i Carnet per punts. Projectes en marxa: TEI, Carnet per punts, PAT (Socialització Preventiva i Educació afectivo-sexual) i patis dinàmics, actius i coeducatius, entre altres. - Teatre de carrer - Projecte Erasmus+ 2017-2019 i intercanvis

- **Mesures organitzatives:**

• Suports dins l'aula ordinària:

L'atenció a l'alumnat que presenta necessitats específiques de suport educatiu, és competència de tot el professorat del centre i aquesta circumstància s'ha de tenir en compte en la planificació i organització dels suports.

En relació amb els nivells de planificació de la resposta a la inclusió establerts a l'article 14 del Decret 104/2018, en aquest apartat, estariem parlant dels tipus de suport següent:

- Suports generals amb recursos ordinaris dirigits a tot l'alumnat del centre o l'aula, amb caràcter proactiu i preventiu, que impliquen professorat, companyes/ companys, personal voluntari i altre personal que puga intervenir al centre.
- Suports addicionals amb recursos ordinaris dirigits a l'alumnat per al qual els suports generals no són suficients i que requereixen suports personalitzats que poden dur-se a terme amb personal no especialitzat del centre.
- Suports addicionals, amb personal especialitzat dirigits a l'alumnat que, per la complexitat de les seues necessitats educatives, requereix una resposta personalitzada i individualitzada. En aquest últim nivell situaríem al personal de Pedagogia Terapèutica i Audició i Llenguatge.

Les necessitats de suport es classifiquen, segons l'Ordre que regula el PAM (Resolució 20 d'agost de 2018), en tres graus, en funció de l'especialització, intensitat i individualització, d'acord amb els criteris següents:

- Grau 1: alumnat que necessita ajuda puntual que pot tenir resposta amb suports ordinaris addicionals.
- Grau 2: alumnat que necessita ajuda que implica suports intensius i especialitzats durant una part de l'horari escolar.
- Grau 3: alumnat que necessita ajuda en la majoria d'àrees i àmbits i implica suports intensius, especialitzats i individualitzats durant la major part de la jornada escolar.

D'acord amb el model organitzatiu dintre del projecte d'innovació en què es troba immers l'IES Jaume I, el personal de suport a la inclusió, concretament, el personal docent especialitzat de suport (Pedagogia Terapèutica i Audició i Llenguatge) intervé amb l'alumnat dintre de l'aula ordinària, assegurant, d'aquesta manera, que tot l'alumnat estiga present. Els suports únicament es realitzen fora de l'aula ordinària en ocasions

molt concretes i degudament justificades, analitzades pel Departament d'Orientació i Equip Directiu, que requereixen una atenció individualitzada de caràcter molt especialitzat. En aquest cas, cal comptar amb autorització i conformitat de les famílies i tenir en compte l'opinió de l'alumne/a implicat.

Les prioritats d'atenció directa i el nombre de sessions setmanals es determinen en funció del nivell de concreció de les mesures de resposta educativa (Decret 104/2018) i el grau d'intensitat del suport que l'alumne/a requereix. La proposta del Pla d'Actuació Personalitzat continguda en l'informe socio-psicopedagògic ha d'especificar la durada, intensitat i freqüència dels suports. La retirada d'aquests s'ha de determinar de forma conjunta, per part de l'equip docent, a proposta de qualsevol dels membres, oït el Departament d'Orientació, en la sessió d'avaluació trimestral o final.

A l'IES Jaume I, en ple procés innovador, el paper del personal del Departament d'Orientació també està sotmès a canvis. La figura del professorat de Pedagogia Terapèutica ha deixat de centrar-se únicament en l'atenció a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu i també s'encarrega de dur a terme aprenentatge basat en projectes fent co-docència i assumeix la tutoria d'un grup. Per tant, per donar una resposta adient en relació a l'atenció a la diversitat, són necessaris més recursos, que, pel moment, s'organitzen implicant al personal d'orientació educativa i professorat de la Unitat Específica de Comunicació i Llenguatge en l'atenció a l'aula ordinària en aquells grups on hi ha alumnat amb NEE, almenys una sessió setmanal en alguna de les tres assignatures instrumentals.

Per a Teresa Huguet (2006) aquest suport pot ser de diferents tipus. A continuació es presenta una taula on s'especifiquen els diferents tipus de suport, de menys a més inclusius. L'objectiu al nostre centre, és arribar als tipus de suport més inclusius (5-8), aquells que donen resposta a tot l'alumnat de l'aula, a través d'activitats cooperatives o grups interactius, on tant el personal de suport com el professorat titular de l'assignatura dirigeixen l'activitat de manera indistinta.

Nivells	Tipus de suport	Intervencions dels mestres	Oportunitat de la mesura	Implicacions per la coordinació
1	Donar ajuda un alumne i seure al costat	El mestre de suport va ajudant l'alumne a fer les tasques de la classe. Algunes les adapta si cal sobre la marxa. Va motivant-lo, procurant que treballi i estigui concentrat en el que ha de fer. El mestre curricular ha planificat i porta la classe.	Més adequat amb alumnes amb discapacitats importants que requereixen acompanyament quasi constant. També quan hi ha auxiliars o vetlladores.	No cal quasi coordinació. Cal conèixer el contingut de les sessions i haver pactat amb el mestre que porta la classe el tipus d'intervencions i l'organització de l'espai. Es fan comentaris durant la classe i valoracions al acabar la classe entre les dues mestres.
2	Donar ajuda a un alumne augmentant progressivament la distància	El mestre de suport ajuda a un alumne sense seure al seu costat, apropant-se i allunyant-se i ajudant a altres més puntualment. Entra per aquell alumne i procura que l'alumne treballi també quan ell no està al seu costat per fomentar la seva autonomia en el treball a l'aula.	Adequat per anar afavorint l'autonomia de l'alumne dins l'aula. Millor si també pot ajudar a altres alumnes.	Requereix poca coordinació. Coneixement dels continguts. Comentaris durant i valoracions al acabar la classe
3	S'agrupen temporalment uns alumnes dins l'aula	El mestre de suport o el mestre curricular / tutor treballen amb un petit grup una estona o tota la sessió dins l'aula. L'adaptació pot ser només en relació al tipus i grau de l'ajuda educativa o es realitzen activitats adaptades per treballar els mateixos continguts de la classe.	Interessant en certs moments o en certes activitats que han de ser més diferenciades i en les que certs alumnes necessiten més ajuda. Més freqüent en certes activitats de matemàtiques. Es oportú que hi hagi flexibilitat per moure els grups segons l'activitat i que no s'agrupin sempre els mateixos alumnes. Sempre que es pugui és millor que els grups siguin heterogenis. Permet que el tutor conegui millor els alumnes i les seves dificultats	Coordinació per acordar el sentit de les adaptacions de l'activitat al grup; si són només segons el tipus i grau d'ajut o si cal modificar els materials i les propostes. En cas de que s'adaptin les activitats cal acordar qui les prepara o fer-ho conjuntament. Cal que els dos mestres comparteixin el sentit i els objectius de les activitats.

Nivells	Tipus de suport	Intervencions dels mestres	Oportunitat de la mesura	Implicacions per la coordinació
4	El mestre de suport es va movent per l'aula i ajudant a tots els alumnes	Els dos mestres van voltant per la classe i treballant amb els alumnes i els grups quan ho necessiten.	Positiu però requereix bona comunicació i relació entre els mestres. Més fàcil quan no hi ha alumnes amb greus necessitats o molt dependents. Cal preveure i acordar els alumnes que són susceptibles de més observació i suport, sobretot quan els costa demanar ajuda i poden passar desapercebuts.	Cal que els dos mestres comparteixin el sentit i els objectius de les activitats. Cal coordinació i conèixer bé els alumnes del grup. Feed-backs puntuals durant la classe i valoració posterior més a fons. Cal compartir els criteris d'avaluació.
5	Treball en grups heterogenis; treball cooperatiu	Els alumnes estan distribuïts en grups heterogenis. El mestre de suport es fa càrrec del suport a algun/s grup/s i el mestre curricular d'altres.	Interessant per fomentar la inclusió i la cooperació entre alumnes. Sobretot adequat per fer cert tipus d'activitats en grup i treball cooperatiu. Projectes o treballs concrets de grup.	Cal que els dos mestres comparteixin el sentit i els objectius de les activitats i els criteris d'intervenció. Preveure el tipus de tasques que poden realitzar els alumnes amb més dificultats. Pactar el tipus d'intervencions. És necessari observar els alumnes i cal una mica de temps per valorar després de la sessió.
6	Els dos mestres porten l'activitat conjuntament i dirigeixen el grup junts	Un mestre introdueix l'activitat però aviat els dos van fent aportacions, suggeriments i comentaris per enriquir-la. S'anima als alumnes a participar activament ja que el mateix model d'ensenyament és participatiu i obert.	Positiu pels alumnes ja que s'enriqueix l'activitat amb les diferents aportacions i punts de vista. Cal que hi hagi una molt bona entesa entre els mestres. Confiança mútua i diàleg permanent per anar reajustant les intervencions. Adequat en tot tipus d'activitats i especialment per treballar temes socials i d'actualitat; debats sobre valors, actituds i normes. Positiu pels alumnes ja que veuen models oberts de relació i treball.	Cal preparar l'activitat junts, conèixer bé els continguts i acordar el tipus d'intervencions (fer reflexionar, expressar dubtes, activar la iniciativa ...). Hi ha d'haver una col·laboració fàcil i una relació fluida. Requereix més temps de coordinació i sobretot una important complicitat.

Nivells	Tipus de suport	Intervencions dels mestres	Oportunitat de la mesura	Implicacions per la coordinació
7	El mestre de suport porta l'activitat	El mestre de suport porta l'activitat i el tutor fa suport als qui més ho necessiten o al grup en general.	Permet que el tutor o mestre curricular pugui observar i estar més al costat dels alumnes que vol conèixer més. Permet que provi els tipus d'ajut que afavoreixen el seu aprenentatge. Adequada també per introduir continguts o activitats en les que el mestre de suport pot promoure innovacions o estratègies metodològiques determinades (modelatge). Positiu de cara als alumnes ja que veuen els dos mestres més com iguals.	Es necessari compartir el sentit i els objectius de les activitats. La coordinació depèn de la periodicitat d'aquestes sessions; si son més puntuals poden no requerir tanta coordinació i el pes el porta més el mestre de suport però si son periòdiques cal més coordinació i compartir els criteris d'intervenció respectius.
8	El mestre de suport prepara material per fer a la classe	El mestre de suport prepara material per quan el mestre curricular o el tutor està sol a l'aula amb tot el grup. De vegades necessari per certs alumnes que necessiten materials adaptats i es treballa amb el llibre de text o amb materials elaborats pel centre que es tenen amb antelació.	En funció dels acords de centre, de les competències i del temps que tenen els diferents mestres per la preparació de material. Adequat quan el mestre curricular necessita ajuda per adaptar les activitats. Millor si progressivament es pot fer de manera compartida.	Cal que els dos mestres comparteixin el sentit i els objectius de les activitats. Cal que el mestre de suport conegui les activitats i els materials de l'aula. Reunions de valoració periòdiques i seguiment.

- Docència compartida:

La docència compartida suposa que dos professors/es treballen junts a l'aula, de manera que el suport del professorat és sempre per a tot l'alumnat.

A l'IES Jaume I, les hores lectives dedicades a l'aprenentatge basat en projectes i al aprenentatge servei, en 1r i 2n d'ESO, es realitzen en docència compartida. Això permet una atenció més personalitzada a l'alumnat i una resposta més inclusiva i adient a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu present a l'aula ordinària.

- Dues figures de referència per curs i grup:

En cadascun dels grups de 1r i 2n ESO, hi ha la figura de tutor/a i cotutor/a. D'aquesta manera, poden realitzar un seguiment més acurat de l'alumnat de la seua tutoria, a més d'organitzar i implementar les sessions de tutoria proposades pel Departament d'Orientació, coordinar-se amb la família i amb l'equip docent.

- Dues hores setmanals de tutoria

Als diferents grups de 1r i 2n ESO, d'acord amb l'horari lectiu, hi ha dues hores setmanals destinades a sessions de tutoria. La tutoria ha de ser un espai d'expressió, cohesió grupal i reforçament de l'autoconcepte i l'autoestima, a més d'adquisició d'eines per a la gestió emocional, habilitats socials, etc. Per això, el fet de tenir dues sessions setmanals amb el grup-classe permet poder tenir una relació més propera i fluida alumnat-tutor/a i poder abraçar els diferents continguts a treballar. Això, junt a la possibilitat de fer tutories individualitzades amb tutor/a i cotutor/a fa que l'acompanyament de l'alumnat siga molt més personalitzat.

- Canvis horaris: redistribució hores lectives assignades a cada matèria:

Aquests canvis s'han realitzat en els grups de 1r i 2n ESO, on es du a terme el projecte innovador del centre. L'objectiu és afavorir l'aprenentatge significatiu.

A més de les dues hores setmanals de tutoria grupal, les assignatures es divideixen en projectes i habilitats i l'assignació horària queda distribuïda de la següent manera:

1r ESO:

PROJECTES	HABILITATS
1 hora/setmana: Castellà	2 hores/setmana: Castellà
1 hora/setmana: Valencià	2 hores/setmana: Valencià
1 hora/setmana: Anglès	3 hores/setmana: Anglès
2 hores/setmana: Matemàtiques	2 hores/setmana: Matemàtiques
3 hores/setmana: Geografia i Història	2 hores/setmana: Educació Física
1 hora/setmana: Tecnologia	1 hora/setmana: Tecnologia
1 hora/setmana: Biologia i Geologia	1 hora/setmana: Biologia i Geologia
	1 hora/setmana: Religió-Valors Ètics
	2 hores/setmana: lliure configuració: Aprenentatge-servei, Informàtica, EPVA, Cultura clàssica, Francès
	2 hores/setmana: tutoria
	2 hores/setmana: música

2n ESO:

PROJECTES	HABILITATS
1 hora/setmana: Castellà	2 hores/setmana: Castellà
1 hora/setmana: Valencià	2 hores/setmana: Valencià
1 hora/setmana: Anglès	3 hores/setmana: Anglès
1 hora/setmana: Matemàtiques	2 hores/setmana: Matemàtiques
2 hores/setmana: EPVA	2 hores/setmana: Educació Física
1 hora/setmana: Música	2 hores/setmana: Geografia i Història

1 hora/setmana: Geografia i Història	1 hora/setmana: Religió-Valors Ètics
2 hores/setmana: Física i Química	2 hores/setmana: Tecnologia
	2 hores/setmana: lliure configuració: Aprentatge-servei, Informàtica, EPVA, Cultura clàssica, Francès
	2 hores/setmana: tutoria

- Reducció de la ràtio:

Hem fet un desdoblament d'un dels grups-classe en un altre subgrup(grup no oficial), gràcies a que el mestre de Pedagogia Terapèutica fa de tutor/a. Aquest desdoblament, permet reduir la ràtio dels diferents grups de 1r i 2n ESO en 20-25 alumnes per classe. Això també permet millorar la qualitat de l'ensenyament, així com atendre més eficientment la diversitat present a l'aula.

- **Mesures metodològiques:**

- Aprentatge basat en projectes (ABP):

D'acord amb el projecte d'innovació, l'ABP és un mètode de treball on el protagonista del procés d'aprenentatge és l'alumnat, organitzat per grups de treball heterogenis, on cadascú assumeix un rol. El professorat (en aquest cas, es realitza amb co-docència) fa de guia i és l'alumnat qui pensa, investiga i aprèn dels seus errors i encerts. Aquesta metodologia afavoreix la inclusió de tot l'alumnat, assegurant la presència, participació i aprenentatge i respectant els ritmes. Com que té en compte les intel·ligències múltiples de Gardner, permet que cadascú pugui ficar en pràctica les seues habilitats, en una o altra part del projecte. Hi ha un total de 6 projectes en cada curs (1r i 2n ESO) i tot l'alumnat passa per tots els projectes al llarg del curs acadèmic (dos projectes per trimestre), elaborant en cada projecte un producte final que presenta a la comunitat educativa. En l'apartat de canvis horaris (mesures organitzatives), s'especifiquen les hores de les diferents assignatures lliurades per a projectes, ja que, a partir del currículum, s'han extret els criteris d'avaluació i continguts a treballar en cada projecte, de manera que les hores que es destinen s'assegure el treball d'eixes assignatures.

- Aprentatge-servei:

Es tracta d'una proposta educativa que combina processos d'aprenentatge i de servei a la comunitat en un sol projecte, en el qual els participants es formen treballant sobre

necessitats reals de l'entorn amb l'objectiu de millorar-lo. L'aprenentatge servei és, doncs, un projecte educatiu amb utilitat social.

Al nostre centre, fem docència compartida i es realitza dintre de l'assignatura de lliure configuració: taller interdisciplinari. En 1r ESO, tot l'alumnat, en algun moment del curs, passa per aquesta assignatura. En 2n i 3r ESO, l'aprenentatge-servei s'ofereix a través de l'assignatura de lliure configuració autonòmica.

S'han establert convenis amb entitats externes de l'entorn (ONG, protectora animals, CEIPS adscrits, centre residencial de la tercera edat, Casal jove, Menjador social) i l'alumnat es desplaça fins aquestes per tal d'oferir un servei a la comunitat. Per exemple, en 2n d'ESO han organitzat una campanya de donació de sang, implicant no sols a la comunitat educativa, sinó al barri i entorn més proper.

Aquesta metodologia permet, a més d'obrir el centre a l'entorn, donar sentit a l'aprenentatge, ja que allò que s'aprén es pot transferir a la realitat en forma d'acció.

- Activitats que faciliten la participació i aprenentatge: treball en grups cooperatius, grups interactius:

Dintre de la metodologia de l'aprenentatge basat en projectes, el treball en grups heterogenis afavoreix l'oportunitat de realitzar algunes tasques des d'un enfocament cooperatiu. A més, també és té per objectiu realitzar aquest tipus d'accions cooperatives en el suport exercit per part del Departament d'Orientació dintre de l'aula ordinària en les assignatures instrumentals.

L'aprenentatge cooperatiu promou el treball en petits grups mixtos i heterogenis on l'alumnat treballa conjuntament de manera coordinada per resoldre tasques acadèmiques i aprofundir en el seu propi aprenentatge. Gràcies a aquest mètode s'estableixen els vincles i requisits necessaris per treballar en equip. L'objectiu és doble, ja que, d'una banda, s'aprofundeix en aspectes curriculars, i d'altra es parla de cohesió, d'emocions, de respecte, de solidaritat, etc. tots valors inclusius. A més, amb aquesta manera de treballar, s'assegura la participació i interacció de tot l'alumnat.

A més, durant aquest curs acadèmic, també s'està iniciant el treball en grups interactius. Els grups interactius és una manera d'organitzar l'aula per tal d'afavorir l'aprenentatge i la convivència. Encara que es treballa en grups reduïts d'alumnat agrupat heterogèniament, no són grups cooperatius. En cadascun d'aquests grups heterogenis es compta amb l'ajuda d'un adult, la funció del qual és fomentar les interaccions

dialògiques entre l'alumnat, ja que és a través d'aquestes com es produeix l'aprenentatge.

Cada grup realitza una tasca concreta (relacionada amb el contingut curricular que s'està treballant a l'aula), ajudat per una persona adulta voluntària. Hi ha tantes tasques com grups organitzats a l'aula i totes elles són realitzades per tot l'alumnat. El temps dedicat a cada tasca és de 15-20 minuts. Una vegada finalitzat el temps, es passa a la tasca següent, de manera que el grup torna a interactuar amb un altre adult per dur a terme una tasca diferent.

Els grups interactius permeten incloure a tot l'alumnat, afavorint la seua presència, participació i progrés o aprenentatge. És una activitat, per tant, inclusiva, en la qual tot l'alumnat aprèn i amb la qual professorat i voluntariat manté unes altes expectatives cap a l'alumnat.

El rol del docent és fonamental, ja que ha de preparar les tasques i dinamitzar el treball de cada grup i cada voluntari.

- Avaluació competencial:

Els diferents departaments han d'assegurar que l'avaluació de l'alumnat és una avaluació per competències, que afavoreix l'autonomia en l'aprenentatge i la reflexió sobre el propi procés, permetent que l'alumnat forme part de la mateixa. No és una avaluació centrada únicament en la qualificació, sinó que té en compte el procés i el desenvolupament integral de l'alumnat. Es concep com un mitjà i no com un fi.

Des d'un enfocament inclusiu, l'avaluació ha de ser flexible i ha de permetre a l'alumnat demostrar allò que ha après oferint flexibilitat tant en les condicions de les proves com en els formats d'avaluació.

La igualtat des de l'enfocament DUA no consisteix en avaluar a tot l'alumnat de la mateixa manera, sinó en garantir que tot l'alumnat puga participar en una avaluació a través de la qual siga capaç de demostrar l'aprenentatge realitzat (Alba, 2016. *Diseño Universal para el Aprendizaje: Educación para todos y prácticas de enseñanza inclusivas*).

Al nostre centre, principalment a través de la metodologia d'aprenentatge basat en projectes i les assignatures que es veuen implicades en els projectes, tracta de realitzar-se una avaluació competencial, emprant instruments com les rúbriques (autoavaluació, coavaluació i heteroavaluació), quaderns d'equip i informes individualitzats, de caràcter

qualitatiu, que emplena el professorat en finalitzar cada projecte. A més, també s'empren registres d'observació i entrevistes per avaluar competencialment.

Es pretén fer extensiva aquesta pràctica educativa a la resta d'àrees i cursos.

De manera general, en tota l'etapa d'ESO es realitza una avaluació competencial, acordada en la Comissió de Coordinació Pedagògica i previ consens per part dels membres dels diferents departaments didàctics, a través del Consell Orientador, que es lliura a tot l'alumnat dels diferents cursos d'ESO en finalitzar cada curs acadèmic. Per veure el grau d'influència de les competències en la qualificació final de les diferents matèries, es pot consultar el Pla d'Orientació Acadèmica i Professional.

- **Mesures socials:**

- Participació de tota la comunitat educativa: famílies, alumnat i professorat (procés avaluació projecte innovació):

El projecte d'innovació té per objectiu obrir el centre a l'entorn i, per tant, afavorir la participació de tota la comunitat educativa.

Les famílies, no sols participen de manera informativa, sinó també formen part activa de l'avaluació del procés de canvi, a més de participar a través de l'AMPA i el Consell Escolar, com a òrgans consultius.

D'altra banda, també s'assegura la participació de les famílies en el procés d'aprenentatge de l'alumnat, ja que estan presents en les presentacions dels productes finals dels seus fills i filles, en l'ABP.

Les famílies també participen en alguns projectes per oferir la seua formació i experiència a la resta de la comunitat (alumnat i professorat), per exemple: matemàtiques manipulatives, consum responsable,... Des del pla d'igualtat i convivència es va organitzar el projecte: "Inspira dona". Les dones del context proper a l'alumnat (mares, iaies, ties, germanes,...) van assistir a les tutories a contar la seua experiència de vida.

Pel que fa a l'entorn, l'aprenentatge-servei ha permés també la participació i coordinació amb entitats externes de la zona i del barri. Així com les coordinacions amb entitats oficials (Serveis Socials, Sanitat, corporació local, etc.)

Aquest aspecte afavoreix la creació d'un teixit col·laboratiu que fa que el centre forme part activa de la societat.

- Accessibilitat (lectura fàcil, idiomes, protocol acollida, barreres físiques):

Una de les principals barreres a la inclusió és l'accessibilitat, no sols en relació a aspectes arquitectònics i barreres físiques (revisades al centre, encara que d'antiga construcció), sinó també a les barreres relacionades amb l'accés a la informació. Per això, s'ha de revisar tota la cartellera i documentació oficial del centre per tal d'adaptar-la a llenguatge inclusiu, divers i, a més, s'ha d'oferir la possibilitat que dita informació arribe a tota la comunitat educativa. És per això que cal adaptar-ho a lectura fàcil i traduir-ho a altres idiomes, a més d'oferir la possibilitat de lectura Braille.

La lectura fàcil són tots aquells materials lectors elaborats amb especial cura per poder ser llegits i entesos per totes les persones que tenen dificultats lectores i/o de comprensió. Es tracta de llibres, documents administratius i legals, textos informatius, pàgines web, etc. que segueixen les directrius internacionals de l'IFLA (Directrius per a materials de Lectura Fàcil i El camino más fácil. Directrices europeas para generar información de fácil lectura, de l'ILSMH (actualment Inclusion Europe).

L'objectiu és oferir de manera fàcil i entenedora textos adequats per a diferents grups d'edat. Això exigeix que escriptor i editor tinguen especial cura del contingut, del llenguatge, de les il·lustracions i també del disseny gràfic i la maquetació.

A més, cal seure les bases en relació al protocol d'acollida a l'alumnat nouvingut, encetat durant l'actual curs acadèmic (Resolució 5 de juny de 2018) per tal d'assegurar no sols la presència d'aquest alumnat, sinó també la seua participació, així com la de les seues famílies i el progrés. Per tant, l'accessibilitat en quant a idioma és fonamental (traduir documents oficials i cartellera a l'idioma de l'alumnat nouvingut), al mateix temps que la realització d'accions que permeten l'aprenentatge de les llengües oficials.

- Obertura del centre a l'entorn: aprenentatge-servei:

Amb la realització de l'aprenentatge-servei s'han establert xarxes de cooperació que han permés una major obertura del centre a l'entorn i de l'entorn al centre.

D'una banda, a través d'aquesta metodologia s'empodera a l'alumnat per tal que provoqe canvis en l'entorn més proper. Això es pot relacionar amb la importància i necessitat de conscienciació de l'alumnat sobre la necessitat de dur a terme transformacions ambientals i ecològiques, per tal de transformar la societat.

D'altra banda, el centre escolar ha demanat a institucions públiques i privades algun tipus de col·laboració per fer possible els projectes encetats a l'IES. Les col·laboracions

rebudes són des d'ingressos econòmics, usos d'espais o cessions de serveis com l'autocar. D'aquesta manera l'IES ha pogut comprar tauletes i altres materials necessaris pels projectes o facilitar el desplaçament a les entitats on es fan els serveis. Hem creat unes relacions d'ajuda mútua.

- Pla d'Igualtat i Convivència.

Segons la LLEI 26/2018, de 21 de desembre, de la Generalitat, de drets i garanties de la infància i adolescència, es preten establir un nou marc de suport a la infància i l'adolescència i les seues famílies en el qual es treballa des de totes les esferes per l'equitat en l'accés als seus drets, la igualtat d'oportunitats i la lluita contra la transmissió intergeneracional de l'empobriment

Segons la RESOLUCIÓ de 27 de juny de 2018, del secretari autonòmic d'Educació i Investigació, per la qual s'aproven les instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres que imparteixen Educació Secundària Obligatoria i Batxillerat durant el curs 2018-2019, tots els centres educatius han de tindre un Pla d'Igualtat i Convivència.

El Pla d'Igualtat i Convivència de l'IES Jaume I de Borriana, té una duració de 5 anys, des del 2018-2023. La primera fase va ser una anàlisi de la realitat qualitatiu i quantitatiu del centre amb el seu posterior diagnòstic, a continuació vam proposar com a objectius, enfortir les següents àrees de treball: Llenguatge inclusiu verbal i gràfic i estereotips de gènere; Inclusió de la producció i la menció de les dones en els continguts; Coeducació i relacions col·laboratives; Educació socio emocional, afectiva i sexual; Diversitat sexual, de gènere i familiar; Procediments per la detecció i intervenció contra la violència i Recursos per a promoure la convivència positiva. També arreplega una apartat de metodologia, actuacions (àrees de treball, proposta de millora, responsables, termini, recursos i avaluació) i avaluació del pla.

Aquest pla ha estat aprovat per COCOPE, Consell Escolar i Claustre. Cada any fem un programa anual que segueix els mateixos objectius generals i la mateixa estructura adaptat a les possibilitats de treball d'un curs escolar. Aquest programa es proposa, s'avalua i enriqueix de manera continua i final per part del professorat i de l'alumnat.

- Comissió CIC mixta:

Aquest pla compta amb una comissió mixta d'igualtat i convivència, formada per professorat i alumnat, els objectius de la qual giren entorn a aconseguir una societat igualitària, on totes les persones, homes i dones, tinguen les mateixes oportunitats. Es

pretén que l'alumnat revise la manera de relacionar-se amb l'altre sexe i aprenga a identificar i parar les conductes i comentaris irrespectuosos. Es parla d'igualtat entre homes i dones, però també de bona convivència i no discriminació, deixant clar que la comissió, a través de les seues accions transversals, fomenta el respecte cap a qualsevol persona del centre, sense tenir en compte la seua procedència, raça, sexe, condició sexual, idioma, religió, condició econòmica o diversitat funcional.

Aquesta comissió treballa de manera coordinada amb la comissió TEI i ha elaborat un pla progressiu (revisió del Pla de Convivència previ) per aconseguir els propòsits abans explicats.

Dintre del Pla de Transició amb els CEIP adscrits, es pretén establir reunions de coordinació amb la figura de coordinació d'igualtat i convivència, per determinar punts d'actuació comuns.

- Tutoria Entre Iguals (TEI):

La tutoria entre iguals és un projecte que porta uns cinc anys al centre. Es tracta d'una estratègia educativa per a la convivència escolar, dissenyada com una mesura pràctica contra la violència i l'assetjament escolar. Té un caràcter institucional i implica a tota la comunitat educativa.

Suposa un recurs important en el procés de transició de Primària a Secundària. L'alumnat de 3r ESO es converteix en tutor/a emocional de l'alumnat de 1r ESO. Els objectius d'aquest programa són:

- Facilitar el procés d'integració del nou alumnat (1r curs d'ESO) al centre educatiu.
- Tenir un referent per afavorir la integració i l'autoestima i reduir els nivells d'inseguretat propis d'espais i organitzacions desconeguts.
- Detectar situacions que alteren la convivència.
- Cohesionar la comunitat educativa del centre i integrar i desenvolupar la tolerància zero com un tret d'identitat.

Al centre, les accions del programa TEI es duent a terme principalment a través del Pla d'Acció Tutorial. A més, es realitzen activitats extraescolars i complementàries conjuntes i es disposa d'un espai al centre reservat per a les trobades entre persones tutores i tutoritzades, així com un grup de professorat encarregat de planificar, coordinar, implementar i fer-ne el seguiment de les actuacions.

- Carnet per punts:

Tot l'alumnat, una vegada matriculat al centre, disposa d'un carnet fictici de 25 punts, que van perdent a mesura que tenen comunicats d'amonestació. Els membres de la comissió de convivència s'encarreguen d'informar a l'alumnat implicat i explicar-li què pot fer per tal de recuperar els punts (mediar entre professorat i alumnat per tal que signen un compromís d'actuacions per recuperar els punts).

Es pretén que els conflictes siguen gestionats i resolts a l'aula i que la tònica general no siga l'expulsió.

- Patis dinàmics, actius i coeducatius:

Aquest és un objectiu a mitjà termini, ja que està previst que el centre tinga unes instal·lacions noves els propers cursos. Per tant, es pretén, a partir dels interessos de l'alumnat i tenint en compte la importància d'assegurar que la gestió del temps d'esbarjo sigue activa, dinàmica i coeducativa, organitzar una sèrie d'espais i activitats per tal de transformar els patis. Caldria involucrar a les famílies i altres membres de la comunitat educativa en aquest procés transformador del pati, per tal de crear un entorn acollidor, respectuós i que permeta dur a terme processos interactius i lúdics. Per això seria efectiva la creació d'una comissió.

- Teatre de carrer:

Després de 10 anys fent musicals, recentment s'ha realitzat la proposta d'organitzar un grup de teatre de carrer entre tot l'alumnat i professorat interessat que, de manera voluntària, desitge formar part. Aquesta acció es du a terme fora d'horari lectiu. Professionals del teatre acudeixen al centre per ajudar en la proposta. Està obert a tot l'alumnat d'ESO, Batxillerat i FP.

- Projecte Erasmus + 2017-2019 i intercanvis:

El centre es troba immers en un Projecte Erasmus + que té com objectiu fonamental que els centres educatius col·laboren entre sí per millorar els mètodes d'aprenentatge i ensenyament, així com la qualitat i rellevància de l'educació.

El projecte en concret, té per títol "Young European Entrepreneurs Schools" i l'IES Jaume I participa junt a quatre centres educatius més, d'Itàlia (Canicatti), França (Taverny), Lituània (Naujoji Akmenė) i Polònia (Zawiercie) i versa sobre el món de l'emprenedoria i els negocis.

A més, també es fan intercanvis educatius amb França, Dinamarca i Alemanya.

Totes aquestes accions enriqueixen a nivell educatiu, social i cultural a l'alumnat.

5.2. NIVELL II

Aquest nivell d'intervenció es **dirigeix a tot l'alumnat d'un grup-classe**. Les persones **responsables** de la planificació, desenvolupament i avaluació de les mesures que s'engloben en este nivell és **l'equip docent**. La **coordinació** de dites mesures pertoca al **professorat tutor**, amb l'assessorament del Departament d'Orientació i la col·laboració, si s'escau, amb agents externs.

Les mesures del nivell II de resposta, es segueixen duent a terme amb **suports ordinaris del centre i es reflecteixen a les programacions i unitats didàctiques, Pla d'Acció Tutorial (PAT), Pla d'Igualtat i Convivència, inclosos en el PEC i concretats en el PAM**.

Mesures curriculars:

- Programacions amb principis DUA i multinivell
- Concreció curricular
- Activitats d'ampliació i reforç per al desenvolupament competencial i la prevenció de dificultats d'aprenentatge: extensió temps aprenentatge
- Adaptacions curriculars individuals no significatives (ACINS)
- Organització de l'opcionalitat

Mesures transversals igualtat, convivència, salut i benestar:

- PAT
- POAP
- Pla Igualtat i Convivència
- Pla Transició
- Organització de l'orientació educativa, psicopedagògica, professional i tutoria
- Mesures de suport i reforç que incloguen l'anàlisi transversal de la discriminació sexual, el llenguatge no sexista, rols i estereotips sexistes i la conciliació de la vida personal, familiar i laboral
- Identitat de gènere
- Altres programes d'atenció a la diversitat que realitze el centre o que siguen objecte de desplegament reglamentari, fent especial èmfasi en l'adequació de materials i activitats que enfortisquen la importància de la convivència igualitària

- **Mesures curriculars:**

- Concreció curricular:

A partir de la legislació estatal “Reial Decret 1105/2014, de 26 de desembre, pel qual s'estableix el currículum bàsic de la ESO i del Batxillerat” i autonòmica “Decret 85/2015, de 5 de juny, del Consell, pel qual s'estableix el currículum i es desenvolupa l'ordenació general de la ESO i del Batxillerat a la Comunitat Valenciana” i Decret 51/2018, de 27 d'abril, del Consell, pel qual es modifica l'anterior, els diferents Departaments Didàctics concreten les seues programacions, atenent a les característiques i necessitats del centre en general i de l'alumnat en particular. A tal efecte, poden ajudar-se de les taules del Document Pont de Secundària on s'especifiquen per cursos i assignatures els perfils d'indicadors d'èxit i criteris d'avaluació. Els indicadors d'èxit es poden seleccionar en funció del grau d'aprofundiment, d'ahí l'opció de seleccionar els mínims en cas de realitzar Adaptacions Curriculars Individuals No Significatives.

Tots els Departaments han de treballar en la línia d'establir una programació adaptada al grup classe i a la diversitat present en aquest, buscant fórmules d'organització i treball per elaborar i revisar la concreció curricular d'etapa.

L'avaluació “0” o inicial ha de servir per detectar les necessitats de l'alumnat i les barreres que impedeixen la participació, accés i aprenentatge d'aquest, per tal d'establir el punt de partida en el procés d'ensenyament-aprenentatge. Per això, els diferents departaments didàctics han de determinar, amb les mesures i metodologia que consideren més adient, el nivell actual de competència curricular del seu alumnat, per tal de poder programar un ensenyament adient a les necessitats d'aquest.

- Programacions amb principis DUA i multinivell:

Una de les principals mesures curriculars per assegurar l'atenció a la diversitat i la inclusió de tot l'alumnat és la programació didàctica. A partir de la concreció curricular i la determinació de les barreres, cal programar. Per això els principis del Disseny Universal d'Aprenentatge i la Programació Multinivell són essencials.

Els fonaments teòrics del Disseny Universal per a l'Aprenentatge (DUA) parlen de tres xarxes neuronals vinculades a l'aprenentatge: l'afectiva (per què de l'aprenentatge), reconeixement (què de l'aprenentatge) i una tercera xarxa estratègica (com de l'aprenentatge). Per activar la xarxa afectiva és necessari presentar activitats motivadores; per activar la xarxa de reconeixement cal oferir la informació en diferents formats i per activar la xarxa estratègica s'han de graduar les tasques, de menor a major

complexitat. Per tant, cal elaborar les programacions didàctiques de manera que, d'entrada, oferisquen a l'alumnat múltiples formes d'implicació, de representació i d'acció i expressió. D'aquesta manera, abraçaran un ampli ventall d'opcions, aspecte que reduirà la necessitat de realitzar adaptacions curriculars a posteriori. CAST (2011) presenta una sèrie de pautes DUA que permeten analitzar les programacions didàctiques i introduir petites modificacions que les facen més inclusives des d'un inici.

Un altre aspecte a tenir en compte a l'hora d'elaborar programacions didàctiques inclusives és el Disseny de Programacions Múltiples (DPM).

Collicot (1991, 2000) va descriure i exemplificar un procediment de planificació de lliçons multinivell, a partir d'un procés que es desenvolupa en quatre fases:

- 1a fase: determinació dels “continguts subjacents”. Es tracta que el docent estime allò que és més important i fonamental de tot allò que es proposa que aprenga l'alumnat a l'aula i que, considerant-ho com a eix fonamental de la seua intervenció per a tot l'alumnat, ho formule com a fita d'aprenentatge per a tots i totes.
- 2a fase: determinació dels mètodes o canals de presentació dels continguts a l'alumnat. El professorat ha de preparar diferents formats de presentació de la informació a l'alumnat (visual, auditiu, etc.) de manera que cada alumne/a tinga accés a la informació segons les seues capacitats, experiències, preferències, etc.
- 3a fase: determinació dels mètodes de pràctica de l'alumnat. El professorat ha de preparar diferents opcions de treball a l'aula, de manera que tot l'alumnat, encara que siga participant parcialment en algunes de les activitats, tinga oportunitats de treballar a l'aula per aprendre sobre els continguts determinats a la primera fase.
- 4a fase: determinació dels mètodes d'avaluació de l'alumnat. En aquesta fase, el docent estableix les activitats d'avaluació (formativa i sumativa) considerant que cada alumne/a ha de poder mostrar els seus progressos a través d'un o altre tipus d'activitat.

Les diferents fases del DPM es poden desenvolupar amb l'ajut d'alguns instruments, entre els quals:

- Format de treball: PM-1. Aquest format és una estructura o marc que serveix per a escriure les principals opcions de planificació que, progressivament, es van

efectuant en cada pas de la planificació, incloses les possibles versions personalitzades de la mateixa planificació multinivell.

- Suport de formulació d'intencions educatives: es tracta d'una reducció de la taxonomia de Bloom (1956) per formular per escrit propòsits de programació (activitats, objectius per a l'avaluació del progrés, etc.)
- Verificador personalitzat: per conduir les versions personalitzades en forma de Pla d'Atenció Personalitzat o ACIS de la planificació multinivell per alumnat amb dificultats singulars per accedir al currículum general i participar en les activitats d'aula, el DPM disposa d'un instrument de personalització (VP).

En general, cal tenir en compte a l'hora de dissenyar la programació didàctica, aquests principis per tal d'assegurar la inclusió de l'alumnat a l'aula.

- Adaptacions curriculars individuals no significatives (ACINS):

Les adaptacions curriculars individuals tenen com a finalitat la personalització dels elements del currículum per a la consecució dels objectius i competències clau de l'etapa corresponent.

S'engloben dintre de la concreció curricular i la programació didàctica. Es tracta de la personalització de la programació sense eliminar ni modificar elements prescriptius del currículum. És una mesura de caràcter ordinari i es pot realitzar en qualsevol moment del curs i qualsevol alumne/a, ja que fa referència a la diversificació de l'ensenyament.

Han de partir dels continguts treballats en les unitats didàctiques del grup de referència, en diferent nivell d'amplitud.

Les adaptacions curriculars ordinàries poden ser aplicades en qualsevol etapa educativa i només poden afectar la metodologia didàctica, les activitats, la prioritització i temporalització en la consecució dels objectius, així com els materials utilitzats per l'alumnat.

Les realitza l'equip docent o departaments didàctics o, en la FP, els departaments de la família professional corresponent.

- Activitats d'ampliació i reforç per al desenvolupament competencial i la prevenció de dificultats d'aprenentatge: extensió temps aprenentatge:

A més de les pròpies activitats d'ampliació i reforç que dissenyen els diferents departaments didàctics i implementen dintre de les seues programacions, el centre ha iniciat aquest curs escolar altres activitats de reforç que suposen l'extensió del temps

d'aprenentatge. Es tracta dels tallers de matemàtiques manipulatives i lectura compartida i tertúlies literàries.

Pel que fa a aquests tallers, actualment són organitzats pel Departament d'Orientació, amb la col·laboració i coordinació dels departaments d'instrumentals i altre professorat voluntari. Van dirigits, a tot l'alumnat i la participació és voluntària, encara que es pretén que l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu hi assistisca al llarg de tot el curs acadèmic. La resta d'alumnat voluntari es distribueix, a priori, trimestralment. D'aquesta manera, s'assegura la heterogeneïtat en els grups o parelles/trios i l'activitat és molt més enriquidora.

Matemàtiques manipulatives: té lloc els dilluns de 14.10 a 15.15. Va dirigit a l'alumnat de 1r i 2n ESO. Els recursos adults emprats són de 3 a 4 professors/es i han assistit una mitjana de 30 alumnes. L'oferta d'activitats és la següent: Rummikub, ramondino, hundir la flota, coordenades, policubs, equacions, camelot, trencaclosques, tangram,...

Dividim 4 aules amb aquestes activitats i les 4 primeres sessions tot l'alumnat passa per les 4 aules per conèixer totes les activitats, les següents sessions poden triar l'activitat que més les agrada. Al finalitzar cada sessió avaluen l'aprofitament de l'activitat i la seua motivació.

Les persones adultes que guien el procés actuen com a supervidores tenen una coordinació setmanal per assegurar la motivació i l'aprenentatge de tot l'alumnat que participa tenint especial cura en que hi hagen prou activitats que donen resposta als diferents nivells de l'alumnat de manera que sempre tinguen un repte motivant per davant. Es pretén aconseguir la participació de personal voluntari.

Diàriament, les persones adultes porten un seguiment de l'assistència i participació de l'alumnat i, en finalitzar el trimestre, la traslladen al professorat del departament implicat per tal que tinga una repercussió positiva en la qualificació final de l'assignatura.

Lectura compartida i tertúlies literàries: té lloc els dimecres, de 14.10 a 15.15. Va dirigit a l'alumnat de 1r i 2n ESO. Cada trimestre, s'escull un llibre de lectura, amb l'assessorament dels departaments de llengua castellana i/o valenciana. El professorat dels diferents grups determina en grau de competència lectora que té cada alumne/a inscrit al taller, classificant-lo entre alt, mitjà o baix. Aquesta classificació es té en compte a l'hora d'organitzar les parelles-trios de lectura, assegurant sempre que hi haja almenys una persona amb competència mitja o alta en lectura.

Una vegada determinat el grau competencial i organitzades les parelles-trios, es facilita el llibre de lectura (adquirit a través del Pla de Foment de la Lectura del centre) i es procedeix a iniciar la sessió.

Cada sessió es divideix en dues parts. Una primera, on les parelles-trios fan lectura compartida. Per això, tenen un quadern personalitzat on s'especifiquen les passes a seguir per realitzar la lectura compartida i es disposa d'espai per anotar el vocabulari que desconeixen, la idea principal del paràgraf, etc. Al mateix temps, tenen també un espai del quadern dedicat a la tertúlia. En aquest, han d'anotar la idea o idees que volen compartir amb la resta.

Durant la segona part de la sessió té lloc la tertúlia. Tot l'alumnat es disposa en cercle. El moderador/a anota les idees que cadascú vol compartir i s'inicia un torn on primer llegeix la persona que vol compartir la idea, el paràgraf on l'ha trobat (la resta segueix la lectura) i especifica per què li ha cridat l'atenció. S'obri un torn d'aportacions. Així successivament.

Les persones adultes que guien el procés actuen com a supervisors. Es pretén aconseguir la participació de personal voluntari.

Diàriament, les persones adultes porten un seguiment de l'assistència i participació de l'alumnat i, en finalitzar el trimestre, la traslladen al professorat del departament implicat per tal que tinga una repercussió positiva en la qualificació final de l'assignatura.

- Organització de l'opcionalitat:

L'opcionalitat és una altra mesura dirigida a atendre la diversitat d'interessos de l'alumnat. D'acord amb la LOMQE, el Reial Decret que determina el currículum d'ESO i Batxillerat i la legislació autonòmica que el desenvolupa, al nostre centre, l'actual curs acadèmic 2018-2019, l'opcionalitat per cursos s'organitza de la següent manera:

1r ESO: específiques (tirar-ne una)

- Religió
- Valors Ètics

1r ESO: lliure configuració autonòmica d'opció (al centre tot l'alumnat passa per totes les matèries, per tal d'afavorir el coneixement de les mateixes i millorar el procés de presa de decisions futures)

- Informàtica
- Taller d'Aprofundiment
- Projecte Interdisciplinari
- Cultura Clàssica
- EPVA
- Segona llengua estrangera: francès

2n ESO: específiques (triarse una)

- Religió
- Valors Ètics

2n ESO: lliure configuració autonòmica d'opció (triarse una)

- Informàtica
- Tallers d'Aprofundiment
- Projecte Interdisciplinari
- Cultura Clàssica
- Segona llengua estrangera: francès

3r ESO: troncs d'opció (triarse una)

- Matemàtiques orientades als ensenyaments acadèmics
- Matemàtiques orientades als ensenyaments aplicats

3r ESO: específiques (triarse una)

- Religió
- Valors Ètics

3r ESO: específiques d'opció (triarse una)

- Cultura Clàssica
- Tecnologia
- Segona llengua estrangera: francès

3r ESO: lliure configuració autonòmica d'opció (triarse una)

- Informàtica
- Tallers d'Aprofundiment
- Projecte Interdisciplinari
- Competència Comunicativa Oral Primera Llengua Estrangera

4t ESO Ensenyaments Acadèmics
Específiques (triarse una): • Religió • Valors Ètics Específiques d'opció i lliure configuració (triarse dues): Bloc A: específiques d'opció • Cultura Clàssica • EPVA • Filosofia • Musica • 2a llengua estrangera • TIC • Matèries del bloc d'assignatures troncales no cursades anteriorment Bloc B: lliure configuració autonòmica d'opció • Competència Comunicativa Oral 1a llengua estrangera • Tallers de Reforç • Tallers d'Aprofundiment • Projecte Interdisciplinari
4t ESO Ensenyaments Aplicats
Troncales d'opció (triarse una): • Ciències Aplicades a l'Activitat Professional • Iniciació a l'Activitat Emprenedora i Empresarial Específiques (triarse una): • Religió • Valors Ètics Específiques d'opció i lliure configuració (triarse dues): Bloc A: específiques d'opció • Cultura Clàssica • EPVA • Filosofia • Musica • 2a llengua estrangera • TIC • Matèries del bloc d'assignatures troncales no cursades anteriorment

Bloc B: lliure configuració autonòmica d'opció

- Competència Comunicativa Oral 1a llengua estrangera
- Tallers de Reforç
- Tallers d'Aprofundiment
- Projecte Interdisciplinari

1r Batxillerat (modalitat de Ciències)

Troncals d'opció de modalitat (triar-ne una):

- Dibuix Tècnic
- Biologia i Geologia

Específiques d'opció (triar-ne dues):

- Anàlisi Musical I
- Anatomia Aplicada
- Cultura Científica
- Dibuix Artístic I
- Llenguatge i Pràctica Musical
- Religió
- 2a llengua estrangera
- Tecnologia Industrial I
- TIC I
- Matèries del bloc d'assignatures troncales no cursades anteriorment

1r Batxillerat (modalitat d'Humanitats i Ciències Socials):

Troncals d'opció de modalitat (triar-ne una):

- Història del món contemporani
- Literatura universal

Específiques d'opció (triar-ne dues):

- Anàlisi Musical I
- Anatomia Aplicada
- Cultura Científica
- Dibuix Artístic I
- Llenguatge i Pràctica Musical
- Religió
- 2a llengua estrangera
- Tecnologia Industrial I

- TIC I
- Matèries del bloc d'assignatures troncal no cursades anteriorment

2n Batxillerat (modalitat de Ciències)

Troncals d'opció de modalitat (triar-ne dues):

- Física
- Química
- Dibuix Tècnic II
- Biologia
- Geologia

Específiques d'opció (triar-ne dues):

- Anàlisi Musical II
- Ciències de la Terra i del Medi Ambient
- Dibuix Artístic II
- Imatge i So
- Psicologia
- 2a llengua estrangera II
- Tecnologia Industrial II
- TIC II
- Matèries del bloc d'assignatures troncal no cursades anteriorment

2n Batxillerat (modalitat d'Humanitats i Ciències Socials)

Troncals d'opció de modalitat (triar-ne dues):

- Grec II
- Economia de l'Empresa
- Geografia
- Història de l'Art
- TIC II
- Matèries del bloc d'assignatures troncal no cursades anteriorment

Específiques d'opció (triar-ne dues):

- Anàlisi Musical II
- Ciències de la Terra i del Medi Ambient
- Dibuix Artístic II
- Imatge i So
- Psicologia
- 2a llengua estrangera II

- Tecnologia Industrial II
- TIC II
- Matèries del bloc d'assignatures troncal no cursades anteriorment

- **Mesures transversals que fomenten la igualtat, la convivència, la salut i el benestar:**

- Organització de l'orientació educativa, psicopedagògica, professional i tutoria:

Una de les mesures que dona resposta a la diversitat d'interessos, motivacions i característiques de l'alumnat és l'orientació i la tutoria.

En l'acció orientadora del centre intervenen:

- Tot el professorat
- Tutors/es i/o co-tutors/es de cada grup d'alumnat
- Departament d'Orientació
- Equip Directiu

Així mateix, intenta complir els següents objectius generals:

1. Contribuir a la personalització de l'educació, atenent als dos elements que conformen dit caràcter personalitzat: INDIVIDUALITZACIÓ (persones concretes amb aptituds i interessos diferenciats) i INCLUSIÓ (persona completa, en tots els seus aspectes).
2. Ajustar la resposta educativa a les necessitats particulars de l'alumnat, mitjançant les oportunes adaptacions metodològiques i curriculars.
3. Respectar els aspectes orientadors de l'educació – orientació en i per a la vida - atenent al context real en què viu l'alumnat, al futur que els espera i que poden contribuir a projectar i, per aconseguir-ho, afavorir l'adquisició d'aprenentatges més funcionals i millor connectats amb l'entorn.
4. Afavorir els processos de maduresa personal, desenvolupament de la pròpia identitat i sistema de valors.
5. Prevenir les dificultats d'aprenentatge i no sols atendre-les quan han arribat a produir-se, sinó tractar d'anticipar-se a elles evitant, dintre de les possibilitats, fenòmens no desitjats com l'abandonament, el fracàs i la inadaptació escolar.
6. Contribuir a l'adequada relació i interacció entre els diferents integrats de la comunitat educativa: professorat, alumnat i famílies, així com entre la comunitat

educativa i l'entorn social, assumint el paper de mediació i, si cal, de negociació front als conflictes o problemes que puguen plantejar-se entre dits intergrants.

I els següents objectius específics:

1. Que l'alumnat i les seues famílies obtinguen informació sobre itineraris, estudis i opcions durant la seua escolarització, de manera que puguen prendre decisions sobre el seu futur amb coneixements suficients de l'oferta de l'entorn, segons els seus interessos.
2. Que l'alumnat aprenga a buscar eixa informació.
3. Que l'alumnat aprenga tècniques d'estudi i treball intel·lectual, i les habilitats socials i afectives que li permeten desenvolupar-se amb soltura en el seu entorn social i laboral.
4. Que l'alumnat siga capaç de prendre decisions amb autonomia, tenint en compte les seues característiques i les possibilitats que li ofereix l'entorn.
5. Que l'alumnat adquirisca les estratègies necessàries d'afrontament per adaptar-se a la realitat i també per adaptar-se activament a les pròpies necessitats i aspiracions.
6. Que l'alumnat desenvolupe la seua capacitat crítica i valore l'esforç, la creativitat i la col·laboració com elements clau en la superació de les dificultats.
7. Que l'alumnat aprenga a participar en la vida del centre com a fórmula per a la integració social, partint dels valors democràtics.
8. Que l'alumnat i les seues famílies obtinguen una informació realista de les seues capacitats per poder prendre decisions respecte a la conveniència de seguir un tipus de formació o d'altra.
9. Que l'alumnat siga capaç d'autoconèixer-se i valorar les seues possibilitats a l'hora d'escollir un itinerari formatiu o un treball.
10. Que l'alumnat i les seues famílies siguen atesos (pel professor/a tutor/a) quan sorgisca alguna dificultat derivada de l'adaptació de l'alumne al grup o al centre, als estudis o al seu entorn familiar i/o social.
11. Que l'alumnat i les seues famílies obtinguen informació sobre el món laboral i com accedir a ell després de l'ESO o estudis Postobligatoris.

12. Que l'alumnat siga capaç de buscar informació sobre el món laboral, econòmic i empresarial.

Per aconseguir tots aquests objectius s'han establert unes línies d'acció que es concreten en dos plans d'actuació específics: el Pla d'Orientació Acadèmica i Professional (POAP) i el Pla d'Acció Tutorial (PAT).

El Pla d'Orientació Acadèmica i Professional així com el Pla d'Acció Tutorial s'elaboren a l'inici de curs pel Departament d'Orientació, amb la col·laboració dels tutors/es, seguint les directrius de la Comissió de Coordinació Pedagògica. Ambdós plans són aprovats pel Claustre de Professors a proposta, en el seu cas, de la Comissió de Coordinació Pedagògica i inclosos en el corresponent Projecte Educatiu de Centre.

Tot l'alumnat, d'acord amb l'apartat 7 de l'article 22 del Reial Decret 1105/2014, rebrà un Consell Orientador sobre el seu futur acadèmic i professional, no prescriptiu i amb caràcter confidencial. Aquest serà realitzat pel tutor/a de l'alumne/a, d'acord amb les aportacions del professorat del grup i l'assessorament del Departament d'Orientació, en finalitzar cada curs acadèmic. Dit document s'entregarà a l'alumne/a i progenitors o tutors legals, i s'arxivarà una còpia al seu expedient, garantint-se sempre la seua confidencialitat. El procediment per a la realització del mateix es troba especificat al POAP.

- Pla d'Acció Tutorial (PAT):

El Pla d'Acció Tutorial és elaborat pel Departament d'Orientació, d'acord amb les directrius establertes per la Comissió de Coordinació Pedagògica i en col·laboració amb les persones tutores i cotutores.

Al PAT s'estableixen els criteris generals que han d'orientar la tasca de tot el professorat tutor al llarg del curs escolar, així com de cada docent en el context del desenvolupament de les seues matèries.

El PAT inclou la planificació de totes les activitats que es duren a terme en les sessions de tutoria al llarg del curs acadèmic. Han de planificar-se activitats (segons instruccions inici de curs):

- D'informació i assessorament acadèmic i professional.
- Que afavorisquen la màxima adaptació i participació de l'alumnat en el centre
- Que faciliten el desenvolupament personal de l'alumnat i la seua integració en el grup-classe.

- Prevenció i mediació per a la resolució pacífica dels conflictes en la millora de la convivència escolar.
- Línies d'actuació d'educació sexual seqüenciades per nivells educatius que garantisquen la presència i el respecte a la diversitat afectivosexual i identitats de gènere.
- Activitats de sensibilització de caràcter coeducatiu, igualitari i inclusiu.

Dintre del PAT s'inclouen accions transversals que afavoreixen el respecte a la diversitat, la igualtat, la convivència, la salut i el benestar. A més, en coordinació amb entitats públiques externes, s'ofereixen xerrades, tallers i accions que van en la línia de la promoció de la igualtat, la convivència positiva, la salut i el benestar.

- Pla d'Orientació Acadèmica i Professional (POAP):

Dintre de l'acció tutorial, també s'inclouen activitats que fan referència, tal com es determina al punt anterior, a la informació i assessorament acadèmic i professional de l'alumnat, especialment a aquell que ha de prendre decisions enfront de diverses opcions educatives o especialitats.

Aquestes activitats també són planificades pel Departament d'Orientació. Cal assegurar que l'orientació siga igualitària i garantisca una presa de decisions lliure d'estereotips de gènere. Segons la Resolució de 27 de juny de 2018, per la qual s'estableixen les instruccions d'inici de curs de secundària, "en el marc de l'orientació professional, els centres inclouran activitats formatives sobre les eixides al mercat laboral des dels diferents estudis, incloent-hi la formació professional per a la promoció d'igualtat de gènere. També podran realitzar activitats que consistisquen en visites a empreses o centres de formació professional i inclouen una preparació prèvia i una reflexió posterior per part de l'alumnat".

- Pla d'Igualtat i Convivència:

L'equip directiu, en col·laboració amb el Departament d'Orientació i la Comissió d'Igualtat i Convivència ha revisat recentment en Pla d'Igualtat i Convivència, per tal d'adaptar-lo als canvis legislatius. En aquest s'engloben una sèrie d'actuacions transversals, que es vertebren tant a través del PAT com de les diferents matèries, per tal de fomentar el respecte, la diversitat, la coeducació, la igualtat, la convivència pacífica i el benestar personal i social. (explicat nivell I)

- Pla Transició de l'Educació Primària a l'Educació Secundària Obligatòria:

D'acord amb l'Ordre 46/2011, de 8 de juny, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regula la transició des de l'etapa d'Educació Primària a l'ESO a la Comunitat Valenciana, tots els centres educatius han de disposar d'un pla de transició, amb l'objectiu d'assegurar la continuïtat curricular i adaptació de l'alumnat als canvis que suposa la nova etapa. Per això, el centre té un pla sotmès a revisions periòdiques. Dintre d'aquest, es duen a terme reunions de coordinació entre les diferents comissions (equip directiu, atenció a la diversitat, igualtat i convivència, departaments instrumentals), així com accions amb l'alumnat i famílies (Jornada de Portes Obertes, programa Ambaixadors).

- Mesures de suport i reforç que incloquen l'anàlisi transversal de la discriminació sexual, el llenguatge no sexista, rols i estereotips sexistes i la conciliació de la vida personal, familiar i laboral

Dintre del PAT s'inclouen accions transversals que afavoreixen el respecte a la diversitat, la igualtat, la convivència, la salut i el benestar. A més, en coordinació amb entitats públiques externes, s'ofereixen xerrades, tallers i accions que van en la línia de la promoció de la igualtat, la convivència positiva, la salut i el benestar.

- Identitat de gènere

Des de la comissió d'igualtat i convivència estem treballant la guia: Els nostres cossos els nostres drets, hem rebut formació de Rosa Sanchis i volem treballar sessions en les tutories. També estem en contacte amb UJI Pride, és un grup LGTB de la UJI, per facilitar el nostre treball a l'institut.

5.3. NIVELL III

Aquest nivell de resposta es **dirigeix a l'alumnat que requereix una resposta diferenciada, individualment o en grup**. De la mateixa manera que en el nivell II, els **responsables** de la planificació, desenvolupament i avaluació de les mesures que s'engloben en aquest nivell és **l'equip docent, coordinat per la figura de la persona tutora** i amb l'assessorament del Departament d'Orientació i la col·laboració, si cal, de professorat especialitzat de suport i agents externs. **Implica** per tant **suports ordinaris addicionals**. A continuació s'especifiquen les mesures, englobades en el PADIE, PAT, Pla d'Igualtat i Convivència, inclosos al PEC i concretats en el PAM.

Mesures metodològiques, curriculars, socials més personalitzades:

- Adaptacions accés al currículum que no impliquen materials singulars, personal especialitzat o mesures organitzatives extraordinàries
- Mesures d'atenció a l'alumnat amb altes capacitats: Enriquiment / Aula excel·lència

- Mesures suport contextos externs al centre per a l'alumnat en situacions de malaltia, desprotecció, mesures judicials o altres situacions (compensació educativa)
- Programa per a la millora de l'aprenentatge i el rendiment (PMAR de 3r ESO per àmbits)
- Programa de reforç PR4, en quart curs
- Grup suport lingüístic acollida
- Pla de reforç per a l'alumnat que promoció amb matèries no superades

- **Mesures metodològiques, curriculars, socials més personalitzades:**

- Adaptacions accés al currículum que no impliquen materials singulars, personal especialitzat o mesures organitzatives extraordinàries:

Aquest tipus d'adaptacions són mesures que poden aplicar-se en qualsevol etapa educativa.

Els centres docents, dins l'àmbit de les seues competències, han de dur a terme actuacions que possibiliten l'accessibilitat de tot l'alumnat i de la comunitat educativa. Això inclou l'eliminació de barreres arquitectòniques i dels obstacles que dificulten el desplaçament o l'accés físic, la disposició de condicions d'il·luminació i sonoritat, la senyalització i organització dels espais perquè puguin ser comprensibles i segurs, l'adaptació dels materials d'ús comú en format accessible i totes aquelles actuacions que no impliquen materials singulars, personal especialitzat o mesures organitzatives extraordinàries.

Segons l'article 24 del Decret 87/2015, pel qual s'estableix el currículum de Secundària, «els equips docents, coordinats pel tutor/a i assessorats pel Departament d'Orientació, elaboraran les adaptacions curriculars necessàries per donar una resposta educativa ajustada a les necessitats de l'alumnat que presenta necessitats específiques de suport educatiu».

«Les adaptacions d'accés al currículum seran les mesures organitzatives, que adapten temps, mitjans i altres elements (no prescriptius del currículum), planificades per a que l'alumnat amb NESE puga desenvolupar el currículum ordinari, en igualtat de condicions respecte a la resta d'alumnat. En el cas d'alumnat amb NEE (discapacitat intel·lectual, sensorial o trastorn de conducta), podran incloure recursos de suport, prèvia avaluació psicopedagògica».

Els acords adoptats a les programacions dels departaments i la concreció que faça el professorat per als diferents grups ha de contribuir a que tot l'alumnat pugua rebre una resposta més adequada a les seues capacitats, interessos i motivacions.

Abans de l'inici de curs, preferentment, o quan siguen detectades les possibles necessitats específiques de suport educatiu d'una alumna/e per part de l'equip docent, amb l'assessorament del Departament d'Orientació, s'aplicaran les mesures ordinàries de tipus organitzatiu, metodològic i curricular adients.

A més, en l'actualització i revisió de necessitats de l'alumnat durant aquest curs acadèmic (2018/2019) i davant la presència significativa d'alumnat amb diagnòstic de TDAH i Dificultats específiques d'aprenentatge de la lectura i escriptura, s'ha elaborat un guió d'orientacions/pautes per tal de facilitar-los l'accés al currículum. Es tracta d'orientacions que no afecten als elements prescriptius del currículum, sinó a la metodologia. Aquestes adaptacions metodològiques hauran de ser realitzades pel professorat del grup i estaran plasmades a les seues programacions didàctiques.

- Mesures d'atenció a l'alumnat amb altes capacitats:

En relació a la identificació, valoració i atenció de l'alumnat amb altes capacitats, segons el que es disposa als articles 9.5 i 15.4 del Reial Decret 1105/2014, «correspon a les administracions educatives adoptar les mesures necessàries per identificar l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals i valorar de manera primerenca les seues necessitats», «correspon a les administracions educatives regular mesures adequades per a l'atenció d'aquells alumnes que manifestes dificultats específiques d'aprenentatge o d'integració en l'activitat ordinària dels centres, de l'alumnat d'alta capacitat intel·lectual i de l'alumnat amb discapacitat».

D'entre les mesures de caràcter ordinari a aplicar per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals, trobem:

- ✓ Enriquiment curricular:

Aquesta mesura té com a referència el currículum del nivell educatiu que cursa l'alumne/a. Es tracta de plantejar activitats i tasques que suposen posar en funcionament processos de major complexitat. A més, contempla la creativitat com un dels elements fonamentals a treballar a l'aula. Consisteix en oferir activitats i tasques en substitució d'altres proposades per a la resta d'alumnat, permetent respostes obertes i alternatives, entrellaçant àrees de coneixement.

A nivell d'aula, cal contemplar els següents aspectes:

- Espais diferenciats per a la realització d'activitats diverses, amb el material pertinent
- ✓ Flexibilitat i heterogeneïtat en els agrupaments
- ✓ Aula oberta, incloent la utilització de recursos externs a aquesta (centre o entorn)

A nivell metodològic:

- ✓ Combinació de diferents metodologies (expositiva, interactiva, per descobriment)
- ✓ Procés d'ensenyament/aprenentatge centrat en els processos, més que en els continguts
- ✓ Estimular el pensament divergent
- ✓ Participació i intercanvi de rols

A l'IES treballem amb l'ABP i APS, a banda d'utilitzar aquestes metodologies en la resta d'assignatures.

Activitats:

- ✓ Han de suposar un repte per a l'alumne/a
- ✓ Han de tenir en compte els seus interessos i motivacions
- ✓ Han de posar en funcionament les seues capacitats
- ✓ Ser variades
- ✓ Resposta oberta
- ✓ Complementàries a la proposta general d'aula
- ✓ Creativitat com element clau
- ✓ Participació activa de l'alumne/a en la proposta d'activitats
- ✓ Programes específics d'enriquiment social-cognitiu-creatiu
- ✓ Activitats per aprofundir: complementen i aprofundeixen el currículum ordinari, agregant majors matisos o nous plantejaments en relació a certs continguts, mitjançant propostes d'activitats més complexes, però sense avançar continguts corresponents a altres cursos ni modificar elements prescriptius del currículum del seu nivell (objectius, continguts, criteris d'avaluació). A més, ensenyar

procediments que li ajuden a descobrir i li faciliten l'assimilació de conceptes, potenciant les actituds necessàries per a tal fet.

✓ Aula d'Excel·lència:

Aquesta mesura es realitza al centre amb aquell alumnat que té més de la meitat de qualificacions "excel·lents". Se li facilita un carnet identificatiu que li permet accedir a descomptes en comerços locals i a una plataforma virtual (moodle) amb material d'ampliació curricular en assignatures instrumentals.

- Activitats d'ampliació i reforç per al desenvolupament competencial i la prevenció de dificultats d'aprenentatge: extensió temps aprenentatge:

A més de les pròpies activitats d'ampliació i reforç que dissenyen els diferents departaments didàctics i implementen dintre de les seues programacions, el centre ha iniciat aquest curs escolar altres activitats de reforç que suposen l'extensió del temps d'aprenentatge. Es tracta dels tallers de matemàtiques manipulatives i lectura compartida i tertúlies literàries. (Explicat al nivell II)

- Mesures suport en contextos externs al centre per a l'alumnat en situacions de malaltia, desprotecció, mesures judicials o altres situacions (compensació educativa)

Les mesures per a la compensació de desigualtats, ocasionades per situacions de malaltia, desprotecció, mesures judicials o altres, comporten la selecció de les mesures educatives més adients i la necessària col·laboració del centre educatiu amb les institucions de l'entorn i amb les famílies. Entre aquestes entitats, podem trobar Serveis Socials Municipals (SEAFI, EVIM, etc.) i altres entitats que ofereixen programes (per exemple, Programa d'Acompanyament Escolar).

Segons les característiques i la casuística que origina la desigualtat, caldrà aplicar unes o altres mesures de suport. Entre aquestes, destaquen: plans d'entorn; protocols de prevenció i control d'absentisme; actuacions amb les famílies; coordinació amb altres serveis com els equips base de serveis socials; accions transversals que treballen la identitat cultural, multiculturalitat i erradicació dels estereotips; programes singulars destinats a la millora de les competències socials, gestió de temps d'oci, planificació d'itineraris formatius i laborals, busca activa d'ocupació i participació ciutadana; programes de desenvolupament d'hàbits bàsics d'higiene, alimentació i hàbits de vida saludables; programes de reforç d'instrumentals; accés a beques, ajudes i prestacions

a l'estudi; actuacions encaminades a reforçar l'autoestima i sentit de pertinença al grup, etc.

Pel que fa a l'alumnat que per prescripció metge o per motius persistents de salut, no pot assistir al centre educatiu amb normalitat, s'ha d'organitzar l'atenció educativa aquedada que li permeta continuar i retornar als seus estudis amb normalitat.

Quan l'absència al centre siga de llarga durada, per convalescència domiciliària o hospitalària, s'han de posar en funcionament les mesures d'atenció educativa recollides a l'Ordre 21 de novembre de 2006, de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, per la qual es determinen els criteris i procediments per a l'atenció hospitalària i domiciliària de l'alumnat que requerisca compensació educativa en Educació Primària i ESO.

Aquesta situació també es contempla al DECRET 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià. A l'article 22. Escolarització i compensació de desigualtats. Arreplega que l'atenció educativa de l'alumnat que no pot assistir al centre educatiu té caràcter compensatori i pot ser de diferents tipus: les unitats pedagògiques hospitalàries, l'atenció domiciliària, els centres de reeducació de menors i l'escolarització transitòria en l'educació a distància. L'atenció educativa per mitjà de l'educació a distància pot ser transitòria i combinar les modalitats d'educació presencial i a distància amb el suport d'una atenció tutorial específica.

A més, d'acord amb la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana, modificada per la Llei 8/2018, de 20 d'abril, de la Generalitat, perquè els menors escolaritzats amb problemes de salut que necessiten atenció sanitària puguen seguir el procés escolar amb la màxima normalitat possible, cada centre educatiu s'adscriurà al centre de salut més proper, des d'on es garantirà, d'acord amb la valoració de les necessitats, l'atenció sanitària específica que siga necessària. L'adscripció es regula per l'Ordre de 29 de juliol de 2009. A l'article 4 s'indica que durant el mes de setembre de cada curs escolar, la direcció del centre educatiu facilitarà al coordinador mèdic del centre de salut un llistat d'alumnes escolaritzat afectat per malalties cròniques. Si s'incorpora una vegada iniciat el curs, cal comunicar aquesta circumstància al coordinador mèdic.

- Programa per a la millora de l'aprenentatge i el rendiment (PMAR de 3r ESO per àmbits):

El programa de millora de l'aprenentatge i el rendiment (PMAR) és un programa adreçat a l'alumnat que cursa 3r curs d'ESO i presenta dificultats rellevants d'aprenentatge no atribuïbles a la falta d'estudi o esforç. Té com a finalitat facilitar que tot l'alumnat assolisca els objectius i adquireisca les competències corresponents i es prescriptiva l'avaluació sociopsicopedagògica per poder formar part del programa.

Tal com s'especifica a la Resolució de 20 d'agost de 2018 (PAM), per formar un grup específic de PMAR de 3r ESO per àmbits, fa falta un mínim de 12 alumnes i un màxim de 16. L'alumnat cursarà en el seu grup específic els àmbits següents:

- ✓ Àmbit lingüístic i social, que inclourà valencià, castellà i geografia i història (9 hores).
- ✓ Àmbit de llengua estrangera: es respectarà l'idioma estranger cursat en 1r i 2n d'ESO, amb un currículum adaptat dins d'un enfocament comunicatiu que contemple una organització dels continguts i una metodologia adequada (3 hores).
- ✓ Àmbit científic i matemàtic: biologia i geologia, física i química i matemàtiques (8 hores).

L'alumnat cursarà dues hores de tutoria, una amb el seu grup específic i una altra amb el grup de referència.

Prenent com a referència el currículum de 3r d'ESO, l'alumnat cursarà obligatòriament amb el seu grup de referència la resta de matèries.

La direcció del centre educatiu, assessorada pel Departament d'Orientació, serà la responsable del disseny i redacció del programa, seguint els criteris establerts per la CCP i aprovats pel Claustre, seguint els apartats que es determinen normativament.

El PMAR de 3r d'ESO per àmbits s'haurà d'incloure a Ítaca com a línia d'acció dins del PAM, atenent criteris inclusius, per als centres autoritzats.

La programació serà elaborada pel professorat implicat, assessorat pels departaments didàctics corresponents i pel departament d'orientació, al qual estarà adscrit funcionalment.

Els principis metodològics s'orientaran a la resolució de problemes, el treball per projectes, el desenvolupament de les competències clau i l'assoliment dels objectius d'etapa.

El cap o la cap del Departament d'Orientació vetlarà pel compliment de la programació didàctica.

Els continguts, criteris d'avaluació, competències i estàndards d'aprenentatge avaluable s'establiran pel professorat responsable de cadascuna de les matèries i àmbits que conformen el programa a partir dels criteris desenvolupats pels departaments didàctics implicats, prenent com a referència el currículum de 3r d'ESO.

Podrà incorporar-se al PMAR de 3r d'ESO l'alumnat que:

- ✓ Presente dificultats rellevants d'aprenentatge no imputables a falta d'estudi o esforç i que a més complisca algun dels requisits següents:
 - a) Haja repetit almenys una vegada en qualsevol etapa educativa, haja cursat 2n d'ESO i no complisca els requisits per a promocionar a 3r d'ESO.
 - b) Haja cursat una sola vegada 3r d'ESO i no complisca els requisits per a promocionar a 4t d'ESO.

Pel que fa a l'avaluació i promoció, es realitzarà segons el Decret 87/2015 i l'Ordre 38/2017.

En els programes de millora de l'aprenentatge i del rendiment, l'avaluació és contínua i el professorat prendrà com a referent per a l'avaluació els criteris d'avaluació específics del programa i els elements de les adaptacions curriculars realitzades a l'alumnat, de manera que, cas d'haver-n'hi, seran els elements d'aquestes adaptacions els que es prenguen com a referent.

En els programes organitzats per àmbits, les decisions sobre promoció de l'alumnat s'adoptaran en l'última sessió d'avaluació, ordinària i extraordinària, de cada curs escolar, en el context del procés d'avaluació contínua i en els termes següents:

Les decisions sobre la promoció de l'alumnat d'un curs a un altre, dins l'etapa, seran adoptades de forma col·legiada pel conjunt de professorat de l'alumne o alumna respectiu, atenent l'assoliment dels objectius de l'etapa i el grau d'adquisició de les competències clau corresponents. En els casos de manca d'acord o consens, aquestes decisions s'adoptaran per majoria simple, amb el vot de qualitat del tutor o tutora del curs.

La repetició es considerarà una mesura de caràcter extraordinari i es prendrà després d'haver esgotat les mesures ordinàries de reforçament i suport per a resoldre les dificultats d'aprenentatge de l'alumne o alumna.

L'alumnat promocionarà de curs, en convocatòria ordinària, quan haja superat tots els àmbits i matèries cursades; en cas de convocatòria extraordinària, quan haja superat tots els àmbits i matèries cursades o tinga avaluació negativa com a màxim:

- ✓ En un àmbit (lingüístic-social o científic-matemàtic)
- ✓ En l'àmbit de llengües estrangeres i/o en una matèria
- ✓ En dues matèries

De forma excepcional, podrà autoritzar-se, per decisió col·legiada i votació nominal, la promoció d'un alumne o alumna amb qualificacions negatives quan es donen conjuntament les condicions següents:

a) Que tinga avaluació negativa simultàniament:

- en l'àmbit de caràcter lingüístic i social o en l'àmbit de caràcter científic i matemàtic, a més d'una matèria.
- en l'àmbit de llengües estrangeres i en dues matèries,
- o en tres matèries.

b) Que l'equip docent considere que la naturalesa dels àmbits i matèries amb avaluació negativa simultàniament no impedeix que l'alumne o alumna seguisca amb èxit el curs següent, que té expectatives favorables de recuperació i que la promoció beneficiarà la seua evolució acadèmica.

c) Que s'apliquen a l'alumne o alumna les mesures d'atenció educativa proposades en el consell orientador.

En relació a la recuperació de matèries pendents, cal tenir en compte que:

- ✓ L'alumne/a que s'incorpore al PMAR ha de recuperar les matèries pendents de cursos anteriors.
- ✓ Les matèries pendents es recuperaran segons el programa de reforç que determinen els departaments didàctics responsables i s'atendran fonamentalment per part del professorat dels àmbits.

● Programa de reforç PR4, en quart curs:

El PR4 és un programa d'atenció a la diversitat adreçat a l'alumnat que mostra interès per obtenir el títol de Graduat en ESO i que, en cursos anteriors, ha presentat dificultats generalitzades d'aprenentatge.

Aquest programa té com a finalitat que l'alumnat desenvolupe les competències clau i assolisca els objectius generals de l'etapa.

El grup estarà format per un mínim de 10 i un màxim de 16 alumnes. L'alumnat del programa cursarà en el grup específic els àmbits següents:

- a) Àmbit lingüístic i social, que inclourà els aspectes bàsics del currículum de les matèries de valencià, castellà i geografia i història (9 hores setmanals).
- b) Àmbit de llengua estrangera amb un currículum adaptat que prioritze un enfocament comunicatiu (2 hores). Es respectarà l'idioma estranger cursat com a primer idioma en el primer cicle d'ESO.
- c) Àmbit científic i matemàtic, que inclourà aspectes bàsics del currículum corresponents a les matèries de matemàtiques i ciències aplicades a l'activitat professional (7 hores setmanals). Així mateix, cursarà la matèria de Tecnologia, amb un currículum adaptat que li permeta assolir els objectius de l'etapa. El centre podrà optar per organitzar aquesta matèria integrada dins d'aquest àmbit (3 hores setmanals).

L'alumnat cursarà una hora de tutoria amb el seu grup específic i dues matèries d'entre el bloc d'assignatures troncal i el bloc d'assignatures específiques, amb un currículum adaptat. El centre podrà optar per organitzar aquestes matèries integrades en algun dels àmbits, com un àmbit específic o com una matèria a cursar dins del seu grup de referència (6 hores setmanals).

Per tal de facilitar la inclusió en les activitats ordinàries del centre, l'alumnat cursarà en el seu grup de referència educació física, valors ètics o religió i una hora de tutoria.

De la mateixa manera que al PMAR, serà l'equip directiu, amb l'assessorament del departament d'orientació, la responsable del disseny i redacció del programa. També s'haurà d'incloure com una línia d'acció dins del PAM, atenent criteris inclusius.

La programació serà elaborada pel professorat dels àmbits, assessorat pel departament d'orientació i seguirà els mateixos principis metodològics que la del PMAR.

Pel que fa als criteris d'accés de l'alumnat, es podrà incorporar aquell que presente dificultats generalitzades d'aprenentatge no atribuïbles a falta d'estudi o esforç i mostre interès, motivació i expectatives d'obtenir el títol de Graduat en ESO i que haja cursat 3r d'ESO en un grup de PMAR.

De manera extraordinària, podrà incorporar-se alumnat que presente dificultats generalitzades d'aprenentatge no atribuïbles a falta d'estudi o esforç i haja cursat dues vegades 3r ESO o una vegada 4t ESO.

L'alumnat estarà adscrit a un grup ordinari de referència i es distribuirà de manera equilibrada entre els diferents grups del seu nivell.

Pel que fa a l'avaluació, promoció i obtenció del títol de Graduat en ESO, l'avaluació serà continua, personalitzada i integradora. Les qualificacions obtingudes es traslladaran a les matèries corresponents a 4t d'ESO.

El professorat dels diferents àmbits serà l'encarregat de la recuperació de les matèries pendents incloses dins de l'àmbit de la seua competència.

L'equip docent proposarà l'expedició del títol de Graduat a l'alumnat que haja assolit les competències clau i els objectius d'etapa.

Es consignarà en l'expedient acadèmic, en l'historial acadèmic i en l'informe per trasllat, que les matèries han estat cursades en un programa específic d'atenció a la diversitat.

- Grup suport lingüístic inclòs dintre del procés d'acollida a l'alumnat nouvingut:

D'acord amb la Resolució de 5 de juny de 2018, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es dicten instruccions i orientacions per actuar en l'acollida d'alumnat nouvingut, especialment el desplaçat, als centres educatius de la Comunitat Valenciana, al centre s'han organitzat una sèrie de mesures educatives i socials que pretenen afavorir la integració d'aquest alumnat.

Una d'aquestes mesures és el suport lingüístic, dut a terme per professorat del centre, dues hores setmanals. Aquesta mesura tracta de facilitar ferramentes a l'alumnat per tal que assolisca una competència lingüística mínima que li permeta comunicar-se al centre. El suport es realitza en petit grup, conformat per alumnat nouvingut. El material i les activitats són seleccionades pel professorat encarregat de dur a terme l'activitat, en coordinació amb el Departament d'Orientació.

- Pla de reforç per a l'alumnat que promoció amb matèries no superades:

Segons la normativa, concretament, el Reial Decret 1105/2014, de 26 de desembre, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'ESO i el Batxillerat, Article 22. Promoció. "L'alumnat que promoció sense haver superat totes les matèries haurà de matricular-

se de les matèries no superades, seguirà els programes de reforç que establisca l'equip docent i haurà de superar les avaluacions corresponents a dits programes de reforç”.

El Decret 87/2015, de 5 de juny, del Consell, pel qual es determina el currículum d'ESO i Batxillerat a la Comunitat Valenciana, al Capítol IV: Avaluació, Article 8: Aspectes generals de l'avaluació de l'alumnat, punt 6, determina que “als efectes del que estableixen els articles 20.8 i 30.4 del Reial Decret 1105/2014, a fi de facilitar a l'alumnat la recuperació de les matèries amb avaluació negativa, els centres docents organitzaran cada curs escolar les oportunes proves extraordinàries d'avaluació...així mateix, en aquells casos en que l'alumnat haja promocionat a un determinat curs amb assignatures pendents de cursos anteriors, els equips docents establiran programes individualitzats per a la recuperació de les assignatures. En estos programes, es podran establir, a proposta dels departaments didàctics de cada assignatura, les condicions que permeten l'avaluació positiva de la matèria pendent per part de l'alumne o alumna, sense necessitat de superar una prova final extraordinària”.

A tal efecte, els diferents Departaments Didàctics elaboraran un informe individualitzat de cada alumne que tinga pendent la seua assignatura, així com determinaran el procediment a seguir per l'alumnat amb la finalitat de recuperar-la. Això es determinarà en documents/models oficials a nivell de centre i a la programació didàctica. Caldrà informar a l'alumnat implicat a inicis de curs.

5.4. NIVELL IV

Fa referència aquelles **mesures de caràcter més extraordinari**, dirigides a **alumnat que requereix una resposta molt personalitzada i individualitzada**. Aquestes mesures requereixen **avaluació socio-psicopedagògica** i els agents responsables de la planificació, desenvolupament i avaluació de les mateixes són **l'equip docent**, coordinat pel tutor/a i assessorat pel **Departament d'Orientació**, amb la col·laboració de **professorat especialitzat de suport, personal no docent de suport i agents externs**, si és el cas. Les mesures englobades en aquest nivell de resposta requereixen de **suports especialitzats addicionals** (PT, AL, educador/a) i s'especifiquen en el **Pla d'Actuació Personalitzat (PAP)**.

Mesures metodològiques, curriculars i socials amb un alt grau de personalització i individualització:

- | |
|--|
| <ul style="list-style-type: none">- Adaptació Curricular Individual Significativa (ACIS) |
|--|

- Adaptacions accés que requereixen personal i materials singulars
- Programes específics adaptacions curriculars significatives del currículum
- Programes singulars per a l'aprenentatge d'HHSS i d'autorregulació del comportament i les emocions
- Flexibilització de l'escolarització: altes capacitats
- Pròrroga de permanència extraordinària per a l'alumnat amb NEE
- Determinació de la modalitat d'escolarització
- Atenció transitòria a l'alumnat que, per condicions de salut mental, requereix suports en contextos educatius externs: coordinació UTE
- UECIL (Unitat Específica de Comunicació i Llenguatge)
- Repetició curs
- Mesures educatives complementàries per a l'alumnat que romanga un any més en el mateix curs
- Organització del procediment d'avaluació sociopsicopedagògica de l'alumnat
- Pla d'Actuació Personalitzat (PAP)

- Mesures metodològiques, curriculars i socials amb un alt grau de personalització i individualització:

● Adaptació Curricular Individual Significativa (ACIS):

L'Adaptació Curricular Individual Significativa (ACIS) és una mesura extraordinària que sols s'aplicarà a l'alumnat amb necessitats educatives especials que presente un desfasament curricular molt significatiu, quan es concloga que no han sigut suficients altres mesures ordinàries d'atenció a la diversitat.

Segons l'article 24 del Decret 87/2015, pel qual s'estableix el Currículum de Secundària, «Les ACIS que adapten, per a una o diverses assignatures, continguts, criteris d'avaluació o estàndards d'aprenentatge avaluable del currículum establert, amb la finalitat d'atendre a l'alumnat amb NEE (discapacitat o trastorn de conducta) que les precise, es programaran partint del nivell de competència curricular de l'alumne/a. Aquestes hauran d'elaborar-se a l'inici de cada curs per l'equip docent, considerant les assignatures del currículum de les quals serà objecte d'adaptació, i seran autoritzades pel director/a del centre, en els termes establerts per la conselleria d'educació».

Segons el que es disposa a l'article 9.4 del Reial Decret 1105/2014, dites adaptacions «es realitzaran buscant el màxim desenvolupament possible de les competències; l'avaluació continua i la promoció i prendran com a referent els elements fixats en les adaptacions».

Segons les Instruccions d'inici de curs 2018/2019 (Resolució de 27 de juny de 2018), «per a l'avaluació de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu, s'haurà de seguir el que s'estableix en l'article 11 de l'Ordre 38/2017, de 4 d'octubre: l'avaluació continua i la promoció de l'alumnat amb NESE prendran com a referent els elements fixats en les seues adaptacions curriculars. En el cas de l'alumnat amb ACIS, per a poder obtenir el títol de graduat en ESO, haurà de superar l'avaluació final, ordinària o extraordinària, d'acord amb els objectius, continguts, criteris d'avaluació i competències clau establerts per a l'etapa, en règim ordinari d'escolarització o en qualsevol dels programes específics cursats», «els resultats de l'avaluació de les assignatures que hagen sigut objecte d'ACIS s'expressaran en els mateixos termes i amb les mateixes escales establides per la normativa vigent per a tot l'alumnat».

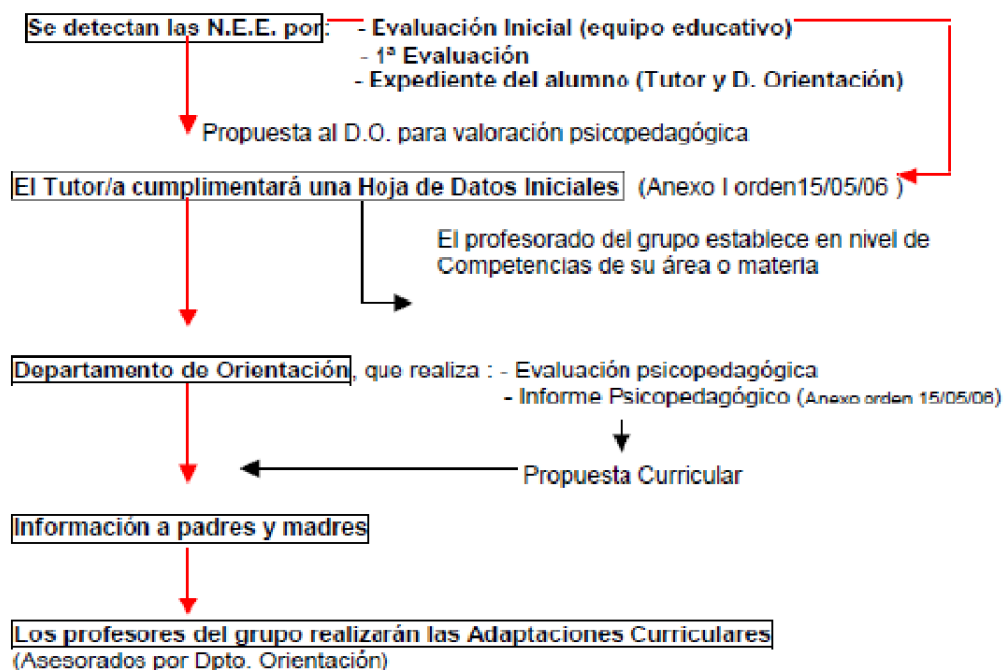
La decisió de que un alumne/a continue el seu ensenyament amb ACIS únicament s'adoptarà després de determinar si l'alumne/a té necessitats educatives especials, així com en funció del caràcter permanent o temporal d'aquestes, mitjançant l'avaluació psicopedagògica.

En l'ESO, es considerarà que una adaptació curricular és significativa quan la distància entre el currículum ordinari que segueix el grup a què pertany l'alumne/a amb NEE i el currículum adaptat per a dit alumne sigui com a mínim d'un cicle (dos cursos escolars).

Passes a seguir:

- a) Detecció de les necessitats per l'equip educatiu.
- b) Informe del tutor/a sobre la detecció de la necessitat i proposta d'avaluació psicopedagògica, dirigit al Departament d'Orientació (annex I, Ordre 15 de maig de 2006, model informe psicopedagògic).
- c) Informe psicopedagògic i audiència als pares/mares/tutors legals.
- d) Elaboració del document ACIS per part del professorat responsable de l'assignatura, partint de les programacions didàctiques del grup de referència. Aquest formarà part de l'expedient acadèmic de l'alumne.

PROCEDIMIENTO A SEGUIR



Característiques:

- El punt de partida serà el nivell de competència curricular actual de l'alumne/a.
- El Document Individualitzat d'Adaptació Curricular tindrà en compte el progrés de l'alumne/a des del seu punt de partida a l'inici de cada curs i vetlarà per la possibilitat de que es puga acollir a la programació del grup de referència amb els corresponents suports i reforços. S'aprofitaran les ocasions en què puga treballar amb el grup-classe determinats continguts. L'ACIS s'elaborarà partint de les programacions didàctiques del grup de referència.
- El procés d'elaboració de l'ACIS comporta la implicació del professorat dels diferents Departaments per a establir el nivell de competència curricular, elaboració de l'ACIS i posada en funcionament durant el 1r, 2n i 3r trimestre del curs.
- El professorat realitzarà l'ACIS de la seua àrea, amb l'assessorament del Departament d'Orientació.
- Tot això quedarà reflectit en el Document ACIS de l'annex de l'Ordre de 14 de març de 2005.

- f) El document ACIS serà signat pel professor/a de l'assignatura, pel tutor/a de l'alumne i amb el vist bo de Direcció, i es custodiarà a l'expedient de l'alumne (annex Ordre 14 de març de 2005).
- g) L'ACIS s'ha d'actualitzar a l'inici de cada curs escolar i està sotmesa a un procés de seguiment continuat, considerant els processos ordinaris d'avaluació, a fi d'introduir les modificacions oportunes en funció del progrés de l'alumne/a.
- h) Per a la realització del seguiment i valoració final de l'ACIS es complimentarà un protocol, amb l'assessorament del Departament d'Orientació. Una còpia del protocol de valoració final s'adjuntarà a l'acta d'avaluació final, conforme al que es disposa a l'annex de l'Ordre de 14 de març de 2005.
- i) En la introducció de notes d'Ítaca, el professorat s'assegurarà que en les observacions figure que la nota obtinguda en la seua assignatura és d'acord al nivell de competència curricular de referència per a l'ACIS.

On queda formalitzat?

- En el Document d'ACIS, que passarà a l'expedient de l'alumne/a.
- Es consignarà la circumstància de dita adaptació en l'apartat "dades mèdiques o psicopedagògiques rellevants" i en les caselles corresponents a "ACIS" dels apartats "resultats de l'avaluació".
- Es reflectirà al llibre d'escolaritat o historial acadèmic de l'alumne, en l'apartat "observacions sobre l'escolaritat", amb les sigles ACIS.
- Al butlletí de notes trimestral apareixerà marcada l'opció ACIS i a les observacions, el professorat de la matèria/es en què té ACIS farà constar el nivell de competència curricular a què fa referència la nota.

El Departament d'Orientació s'encarregarà a principi de curs d'informar a tutors/es, Departaments Didàctics i professorat en general de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu (NESE) i les seues característiques, establint reunions de coordinació per a tal fi.

En l'avaluació inicial es pot detectar alumnat amb NESE que necessite mesures educatives.

Els tutors/es que tinguen alumnat amb ACIS han de posar-se en contacte amb les famílies i la persona especialista en orientació educativa, per tal d'organitzar la resposta educativa.

Els alumnes amb NEE permanents, que requerisquen d'ACIS en totes o quasi totes les àrees del currículum estaran adscrits, de manera equilibrada, a diferents grups ordinaris i rebran suport en les àrees instrumentals. Es reduirà la ràtio conforme a la legislació vigent en els grups amb alumnes que presenten NEE permanents (prèvia Resolució de la Direcció Territorial d'Educació: dictamen d'escolarització).

Les adaptacions curriculars individuals significatives també es poden realitzar a alumnat amb altes capacitats. En aquest cas, rep el nom d'ampliació curricular.

Aquesta mesura s'aplicarà quan es determine que la distància entre el nivell actual de competència curricular de l'alumne/a amb altes capacitats és dos cursos o més superior al nivell curricular del curs en què es troba.

El procediment per realitzar l'adaptació curricular individual significativa és el mateix que el que es segueix per realitzar l'ACIS a un alumnat amb NEE.

En aquest cas, l'alumne/a estarà ampliant el currículum referit al seu grup classe amb continguts d'altres cursos superiors.

- Adaptacions accés que requereixen personal i materials singulars:

Es tracta d'una mesura extraordinària d'atenció a la diversitat dirigida a:

- ☐ Alumnat amb necessitats educatives especials derivades de condicions personals de discapacitat motora, sensorial o psíquica, que li impedisquen la utilització dels mitjans ordinaris d'accés al sistema educatiu.
- ☐ Alumnat procedent d'altres cultures que desconega les llengües vehiculars del centre.

Passes a seguir, tenint en compte les adaptacions d'accés al currículum realitzades en cursos o etapes anteriors:

- a) Detecció de necessitats per part de l'equip docent. Informació relativa a l'etapa anterior facilitada pel centre de Primària (Pla de Transició).
- b) Sol·licitud per part de la Direcció del centre dels materials individuals destinats a l'alumnat amb el tipus de necessitats senyalades. Aquesta dotació extraordinària pot consistir en recursos tècnics i materials, a més de personal especialitzat com:

especialista en Audició i Llenguatge, fisioterapeuta, educador d'educació especial, etc. que li possibilita accedir a l'aprenentatge, o l'establiment de mesures organitzatives extraordinàries.

Per a l'alumnat procedent d'altres cultures que desconega la llengua vehicular d'ensenyament del centre, es proposaran entre les adaptacions d'accés al currículum, les activitats necessàries per tal que dit alumne/a pugui accedir al coneixement de dita llengua.

Per a la realització de les adaptacions d'accés al currículum, es seguirà el procediment indicat a continuació i es complimentarà el Document d'Adaptació d'Accés al Currículum que figura en l'Annex II de l'Ordre de 14 de març de 2005:

- a) Abans de l'inici de curs, o quan siguen detectades les possibles necessitats educatives especials d'un alumne o alumna pel professorat del grup a què pertany, el tutor/a, assessorat pel Departament d'Orientació, aplica les mesures ordinàries de tipus organitzatiu, metodològic i curricular adients.
- b) Quan aquestes es demostrin insuficients, el tutor o tutora de dit grup, complimentarà l'Annex I de l'Ordre de 15 de maig de 2006 i l'emetrà al Departament d'Orientació o, en el seu cas, a qui tinga atribuïdes les seues funcions, per tal que realitze l'avaluació sociopsicopedagògica perceptiva.
- c) El Departament d'Orientació realitzarà l'avaluació psicopedagògica per concretar les necessitats educatives especials de l'alumne/a. D'acord amb dita avaluació, emetrà l'Informe Psicopedagògic, on indicarà la proposta d'adaptació d'accés al currículum (Pla d'Actuació Personalitzat amb les adequacions d'accés necessàries).
- d) El Departament d'Orientació remetrà l'expedient complet a la Direcció del Centre, qui, vist l'expedient corresponent, sol·licitarà els materials individuals destinats a l'alumnat amb necessitat educatives especials seguint les instruccions que a aquests efectes dicte la Direcció General de Centres Docents.
- e) L'adaptació d'accés formarà part de l'expedient acadèmic de l'alumnat i caldrà consignar la circumstància en els documents d'avaluació.

- Programes específics que requereixen adaptacions significatives del currículum:

En el cas del nostre centre, no es du a terme cap programa específic que requereisca adaptacions significatives del currículum, ja que l'alumnat amb adaptacions d'aquest tipus, està inclòs i distribuït equitativament entre els diferents grups-classe.

- Programes singulars per a l'aprenentatge d'HHSS i d'autoregulació del comportament i les emocions:

Al centre, actualment, no s'està desenvolupant cap programa singular per a l'aprenentatge d'habilitats socials i autoregulació comportamental i emocional. Aquests àmbits es treballen amb caràcter preventiu i proactiu a través del Pla d'Acció Tutorial i de manera transversal en les diferents àrees. Encara que, si degut a dificultats d'adaptació al medi escolar i/o problemes o trastorns de conducta, es considera necessari, es podrien realitzar programes més específics amb grups concrets d'alumnat, encara que, a priori, no és eixe l'objectiu d'acord amb la dinàmica inclusiva del centre.

- Flexibilització de l'escolarització: altes capacitats intel·lectuals:

Per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals, excepcionalment, podrà proposar-se la incorporació a un curs superior al que li correspon per edat, quan es concloga que no són suficients les mesures de personalització del currículum que impliquen una ampliació o enriquiment i es determine que aquesta mesura és la més adequada per al desenvolupament del seu equilibri personal i de la seua socialització.

La flexibilització es realitzarà segons els criteris establerts a l'Ordre de 14 de juny de 1999, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, per la qual es regulen les condicions i el procediment per flexibilitzar, excepcionalment, la duració del període d'escolarització obligatòria de l'alumnat que té necessitats educatives especials derivades de condicions personals de sobredotació intel·lectual.

Els requisits i condicions per adoptar aquesta mesura seran els següents:

- Podrà reduir-se un any l'escolarització en l'etapa d'ESO quan en l'avaluació sociopsicopedagògica, acreditades les altes capacitats intel·lectuals de l'alumne/a, i l'adquisició dels objectius del curs al qual li correspondria accedir, es preveja que dita mesura és adequada per al desenvolupament del seu equilibri personal i de la seua inserció social.
- Quan l'equip docent identifique a un alumne/a amb altes capacitats intel·lectuals per al qui puga resultar convenient adoptar la mesura d'anticipació o reducció del

període d'escolarització obligatòria, prèvia informació als pares i tutors legals, sol·licitarà al Departament d'Orientació la realització de l'avaluació psicopedagògica d'aquest alumnat.

El procediment per sol·licitar la flexibilització del període d'escolarització comprendrà les següents fases:

1. La Direcció del centre sol·licitarà la flexibilització a la Direcció Territorial d'Educació corresponent, de l'1 al 30 d'abril en previsió del proper curs. Aquesta sol·licitud s'acompanyarà de la següent documentació:
 - A) Informe de l'equip docent coordinat pel professor tutor/a. Aquest informe s'ajustarà al model que figura a l'annex 1 de l'Orde de 14 de juliol de 1999, i contemplarà l'acreditació de que, globalment, l'alumne/a té adquirits els objectius/continguts del curs que va a anticipar en cas d'efectuar-se la flexibilització.
 - B) L'informe tècnic elaborat pel Departament d'Orientació.
 - C) Conformitat expressa dels pares o tutors legals de l'alumne/a (model Annex 3 Ordre 14 juliol 1999).
2. Una vegada rebuda la sol·licitud en la Direcció Territorial d'Educació, la Inspecció d'Educació elaborarà un informe en què valorarà la idoneïtat de la proposta. Dit informe s'ajustarà al model establert a l'annex 4 de l'Ordre de 14 de juliol de 1999 i s'adjuntarà a l'expedient. Així mateix, podran adjuntar-se els informes complementaris que s'estimen convenients.
3. El Director Territorial d'Educació dictarà resolució expressa en el termini màxim de 30 dies i comunicarà la Resolució als interessats i al centre educatiu.
4. Els interessats podran presentar recurs d'alçada contra la Resolució del Director Territorial d'Educació davant el Director General d'Ordenació i Innovació Educativa, en el termini d'un mes a partir del dia següent a la seua notificació.
5. La Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa recabarà l'expedient de la Direcció Territorial corresponent i resoldrà en el termini de 3 mesos des de la seua interposició.

Les mesures de flexibilització de la duració del període d'escolarització es registraran del següent mode:

1. S'inclourà a l'expedient acadèmic de l'alumne/a la Resolució d'autorització dictada a tal efecte, mitjançant l'expressió "Flexibilització del Període Obligatori d'Escolarització: Reducció o Anticipació (segons corresponga)".
2. Es consignarà en l'Historial Acadèmic.
3. Quan l'alumne/a es trasllade de centre, aquest remetrà còpia de la Resolució d'autorització corresponent, de l'informe psicopedagògic i, en el seu cas, de l'adaptació curricular realitzada.

L'adopció d'aquesta mesura serà objecte de seguiment durant, al menys, dos cursos escolars en què dita mesura s'aplique efectivament. L'Equip Docent i els Departaments d'Orientació seran els responsables de valorar la idoneïtat de la mesura adoptada.

- Repetició de curs:

Arran la publicació del Decret 87/2015, en el qual s'estableix el currículum i es desenvolupa l'ordenació general de l'ESO i el Batxillerat a la Comunitat Valenciana, la repetició de curs es considera una mesura extraordinària, donat el caràcter excepcional d'aquesta mesura referit a l'article 22.1 del Reial Decret 1105/2014, de manera que aquesta mesura es prendrà després d'haver esgotat les mesures ordinàries de suport i reforç per resoldre les dificultats d'aprenentatge de l'alumne/a.

Encara que té un caràcter excepcional, no requereix de forma preceptiva una avaluació sociopsicopedagògica prèvia.

Per tal d'adoptar decisions de promoció o no promoció de curs, el centre s'acollirà al disposat als articles 22.1, 22.2 i 22.4 del Reial Decret 1105/2014 i a l'article 20 del Decret 87/2015, així com a la Circular del Servei d'Ordenació Acadèmica que contempla aspectes sobre la promoció i matrícula en ESO per als cursos LOMQE i l'Ordre 38/2017, de 4 d'octubre, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es regula l'avaluació en ESO, Batxillerat i ensenyaments de l'Educació de les Persones Adultes a la Comunitat Valenciana.

Les decisions sobre la promoció de l'alumnat han d'adoptar-se en l'última sessió d'avaluació de cada curs escolar, en el context del procés d'avaluació continua, de forma col·legiada per part de l'equip docent, que pot comptar amb l'assessorament, si cal, del Departament d'Orientació.

L'alumnat d'ESO pot repetir, com a màxim, dues vegades dins l'etapa.

- Mesures educatives complementàries per a l'alumnat que roman un any més al mateix curs:

L'alumnat que roman un any més al mateix curs estarà repartit de manera heterogènia i tindrà el mateix nombre d'hores lectives que la resta d'alumnat.

El Decret 87/2015, les Instruccions d'inici de curs i l'Ordre d'avaluació determinen que «la mesura de repetició de curs haurà d'anar acompanyada d'un pla específic personalitzat, orientat a la superació de les dificultats detectades en el curs anterior. Aquests plans seran elaborats per l'equip docent de cada grup, d'acord amb els criteris establerts per la CCP i amb l'assessorament, si escau, del personal docent especialista en orientació educativa».

Per tant, els diferents departaments didàctics hauran d'elaborar un model de pla específic personalitzat per a la superació de les dificultats detectades el curs anterior. Aquest es presentarà a l'alumnat implicat a inicis de curs i podrà implicar també a la família. Es guardarà a l'expedient de l'alumne i serà el professorat encarregat de l'assignatura qui en farà el seguiment.

- Pròrroga de permanència extraordinària per a l'alumnat amb NEE:

Aquesta mesura extraordinària, prevista a l'article 16.3 del Reial Decret 1105/2014, respecte a la prolongació de l'escolarització de l'alumnat amb necessitats educatives especials en centres ordinaris un any més en l'etapa, podrà sol·licitar-se en qualsevol curs de l'etapa una vegada l'alumne/a ja haja esgotat el límit de dos repeticions com a màxim dintre de l'etapa (ESO), que estableix l'article 22.4 del citat Reial Decret.

S'aplicarà per a l'alumnat amb NEE en els casos que, havent esgotat el límit de repeticions ordinàries, es conclou que pot afavorir la integració socioeducativa i l'accés posterior a itineraris acadèmics o professionals personalitzats que siguin acordes amb les seues capacitats i interessos.

Aquesta mesura requerirà la conformitat dels seus representants legals, l'informe favorable de la Inspecció d'Educació i l'autorització prèvia de la persona titular de la direcció territorial competent en matèria d'educació.

La sol·licitud l'ha d'adreçar la direcció del centre a la direcció territorial d'educació, durant l'últim trimestre del curs, i s'ha d'adjuntar l'informe de l'equip docent, l'informe sociopsicopedagògic i la conformitat de les famílies.

- Determinació de la modalitat d'escolarització:

Aquesta es regula, en l'actualitat, per l'Ordre d'11 de novembre de 1994 de la Conselleria d'Educació i Ciència per la qual s'estableix el procediment d'elaboració del dictamen per a l'escolarització dels alumnes amb necessitats educatives especials.

El dictamen d'escolarització té caràcter prescriptiu per al procés d'escolarització de l'alumnat amb necessitats educatives especials que requereixen adaptacions d'accés al currículum i adaptacions curriculars significatives i que es troben en qualsevol d'aquestes situacions:

- a) Alumnat que sol·licita, per primera vegada, l'ingrés en un centre ordinari o en un centre específic d'Educació Especial.
- b) Alumnat ja escolaritzat, la modalitat d'escolarització dels quals, ha de ser objecte de revisió.

El dictamen d'escolarització té com a finalitats: la determinació de les necessitats educatives especials d'un alumne/a, l'orientació de la resposta educativa, la determinació de la modalitat d'escolarització més adequada i dels suports i tractaments específics. Aquest document s'adjuntarà als expedients acadèmics personals de l'alumnat i ha d'estar subjecte a revisió al llarg del període d'escolarització, per tal que es consideren les modificacions derivades de l'evolució personal de l'alumne o alumna, i de l'oferta educativa i dels serveis existents.

El procés d'escolarització de l'alumnat amb necessitats educatives especials es compondrà de:

- Dictamen per a l'escolarització.
- Resolució de la direcció territorial.

El dictamen per a l'escolarització haurà d'incloure:

- L'informe tècnic per a l'escolarització, realitzat col·legiadament pels professionals implicats dels serveis psicopedagògics escolars o gabinets psicopedagògics autoritzats corresponents al sector, zona, localitat o districte d'escolarització on residisca legalment l'alumne/a en les etapes d'Educació Infantil i Primària, i pels Departaments d'Orientació en Educació Secundària. Aquest informe, que s'ajustarà al model contingut en l'annex I de dita Ordre.
- L'informe proposta d'escolarització, realitzat per la Inspecció Educativa segons l'informe tècnic i ajustat al model establert en l'annex II d'aquesta Ordre.

- La resolució de la direcció territorial es formularà tenint en compte el dictamen d'escolarització.

L'informe tècnic per a l'escolarització haurà de tenir els següents elements:

- a) Avaluació socio-psicopedagògica on es determine el nivell de competència curricular de l'alumne o alumna i altres condicions significatives per al procés d'ensenyament-aprenentatge.
- b) Orientacions específiques per a les adaptacions curriculars i, si s'escau, les necessitats de suport i tractaments específics.
- c) Proposta raonada d'escolarització, en funció dels recursos disponibles en el sector, zona, localitat o districte.

L'avaluació socio-psicopedagògica tindrà en compte tota la informació que siga rellevant per a la determinació de les necessitats educatives especials de l'alumnat, per a la presa de decisions curriculars i per a la proposta d'escolarització, i inclourà:

- a) Informació sobre la història i el desenvolupament general de l'alumne o alumna, que reculla aquells aspectes biològics, cognitius, emocionals, de desenvolupament, història personal o d'interacció social de l'alumne o alumna que siguen pertinents per a la presa de decisions educatives.
- b) Nivell de competència curricular de l'alumne o alumna, on es concrete tot allò que es capaç de fer en relació amb els objectius i continguts relatius al currículum ordinari que es desenvolupa en el cicle o etapa educativa que corresponga.
- c) Altres factors significatius per a la proposta curricular, on queden reflectides les característiques de l'alumnat que faciliten o interfereixen els processos d'ensenyament-aprenentatge. En el supòsit de canvi de modalitat d'escolarització s'inclourà informació sobre el context escolar referida als mitjans d'accés al currículum i la seua organització; als elements curriculars (avaluació, metodologia, etc.); als recursos del centre o del sector que puguin influir en la resposta educativa; i en general, qualsevol altra dada del context escolar que es considere rellevant.
- d) Informació sobre el context sociofamiliar que siga important a l'hora d'organitzar la resposta educativa.

Les orientacions específiques per a les adaptacions curriculars comprendran, almenys, els següents aspectes: àrees en què es requereix adaptacions curriculars i línies

generals d'aquestes; adaptacions d'accés i els tractaments especialitzats i programes específics que l'alumne o alumna necessita.

La proposta d'escolarització realitzada col·legiadament pels professionals del servei psicopedagògic escolar i/o gabinet psicopedagògic autoritzat, tindrà en compte que les decisions siguin reversibles i que s'ajusten als següents criteris:

- a) Amplitud de les adaptacions curriculars i d'accés necessàries.
- b) Grau de modificació del currículum ordinari.
- c) Grau d'adaptació i integració social.
- d) Necessitats de suport i tractaments específics.
- e) Oferta educativa i serveis existents.

El procediment per a l'elaboració i tramitació del dictamen d'escolarització, per a l'alumnat de nou accés, serà el següent:

- a) Quan els pares o tutors legals sol·liciten lloc escolar i manifesten les característiques dels seus fills/es, el director/a del centre receptor de la documentació trametrà la sol·licitud al servei psicopedagògic escolar o gabinet psicopedagògic autoritzat corresponent perquè elabore l'informe tècnic d'escolarització, que haurà de ser tramés a la Inspecció Educativa en el termini que es fixe per al barem de sol·licituds i, en qualsevol cas, abans que es publiquen les llistes provisionals d'alumnes admesos.
- b) La Inspecció Educativa completarà el dictamen, una vegada rebut l'informe tècnic, sempre abans que es facen públiques les llistes definitives d'alumnes admesos.
- c) La Direcció Territorial ho resoldrà, davant del dictamen i establirà, si s'escau, la ràtio que corresponga.
- d) La direcció territorial trametrà una còpia de la resolució d'escolarització als pares/mares o tutors legals de l'alumne o alumna i una altra còpia a la direcció del centre on siga procedent l'escolarització.

Es podrà sol·licitar, mitjançant la Inspecció Educativa, l'elaboració del dictamen abans del procés d'escolarització sempre que concorreguen les següents condicions:

- a) Que s'inicie en qualsevol moment de l'any natural en que el xiquet o xiqueta faça tres anys.
- b) A petició dels pares/mares o tutors legals o de qualsevol servei educatiu.

La revisió del dictamen d'escolarització es realitzarà quan, amb petició motivada, ho demanen els pares o tutors legals de l'alumne o el centre on aquest estiga escolaritzat o en canvi d'etapa educativa.

El procediment per a la revisió si bé podrà iniciar-se durant el primer trimestre de l'any natural i, en qualsevol cas, haurà d'estar resolt abans del termini establert en aquest mateix apartat.

Els pares/mares o tutors legals de l'alumne o alumna seran informats i consultats, al llarg de tot el procediment, de les necessitats educatives especials dels seus fills/es, de les opcions d'escolarització; de les adaptacions curriculars i del corresponent dictamen d'escolarització.

De conformitat amb allò establert en l'article 107 de la Llei de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, els pares/ares o tutors legals de l'alumne podran interposar un recurs ordinari contra la resolució de la direcció territorial, davant la Direcció General de Centres Docents, en el termini d'un mes des de la seua notificació.

- Atenció transitòria a l'alumnat que, per condicions de salut mental, requereix suports en contextos educatius externs:

A tal efecte, cal tenir presents la Resolució conjunta d'11 de desembre de 2017 de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport i de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública per la qual es dicten instruccions per a la detecció i l'atenció precoç de l'alumnat que puga presentar un problema de salut mental; i la Resolució conjunta d'11 de desembre de 2017, de les mateixes institucions, per la qual s'habiliten, amb caràcter experimental, unitats educatives terapèutiques / hospitals de dia infantil i adolescent (UET/HDIA) per a la resposta integral a l'alumnat amb necessitats educatives especials derivades de trastorns greus de salut mental.

En la primera resolució, s'estableix el protocol a seguir per tal de coordinar-se entre les Unitats de Salut Mental Infantil i Adolescent i els centres de Primària i Secundària, establint el diagrama de flux que es mostra més endavant.

Pel que fa a la resolució que regula les unitats terapèutico-educatives, cal dir que l'objectiu d'aquestes és que l'alumnat amb problemes greus de salut mental reba l'adequada atenció integral, sanitària i educativa, que permeta la seua evolució positiva, la incorporació al centre educatiu de referència amb els suports necessaris i la seua

inclusió social. Es tracta de recursos d'atenció integral, multiprofessional i especialitzada per a l'alumnat amb trastorns greus de salut mental per als quals les mesures i suports generals i específics disponibles en el centre educatiu no són suficients ni adequats.

L'àmbit d'aplicació són els centres docents públics de la Comunitat Valenciana ubicats en un radi al voltant de 30 km de la UET/HDIA.

L'alumnat susceptible de rebre suport és aquell que reunisca els requisits següents:

- a) Presentar un trastorn mental greu diagnosticat per les USMIA que derive en NEE.
- b) Cursar ensenyaments d'Educació Secundària fins als divuit anys o, excepcionalment, cinquè o sisè d'Educació Primària.
- c) Estar matriculat en centres docents que complisquen els requisits.
- d) Rebre atenció i seguiment per la USMIA.

En aquests unitats, treballa un equip multidisciplinar conformat per un psiquiatre/a, orientador/a, psicòleg/psicòloga clínica i inspector/a d'Educació assignat/ada a la unitat.

La sol·licitud d'incorporació es fa des de la USMIA. Una vegada aprovada, ha d'iniciar-se des del seu centre educatiu de referència la tramitació del corresponent dictamen d'escolarització, que ha de comptar amb la resolució favorable de la DT d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, i amb la preceptiva audiència prèvia dels seus representants legals, tot ajustant-se al procediment i model d'informe psicopedagògic que disposa la normativa vigent.

L'alumnat estarà matriculat en la unitat, en la modalitat d'escolarització combinada, fins que es considere que pot donar-se-li l'alta i retornar al seu centre.

A fi de planificar i coordinar les actuacions a desenvolupar en la UET, l'equip multidisciplinari concretarà un pla terapèutic, tot considerant la informació facilitada per la USMIA, el/la menor, la família i altres agents implicats.

Dit pla, ha d'incorporar, entre altres, les necessitats i actuacions en l'àmbit educatiu, sanitari, social i familiar, així com les persones responsables del seu desenvolupament, la participació familiar, la temporalització, el seguiment i l'avaluació de les mesures educatives proposades.

Per tal de donar continuïtat al procés d'aprenentatge i facilitar la posterior reincorporació al centre de referència, s'articularen els mecanismes de coordinació necessaris.

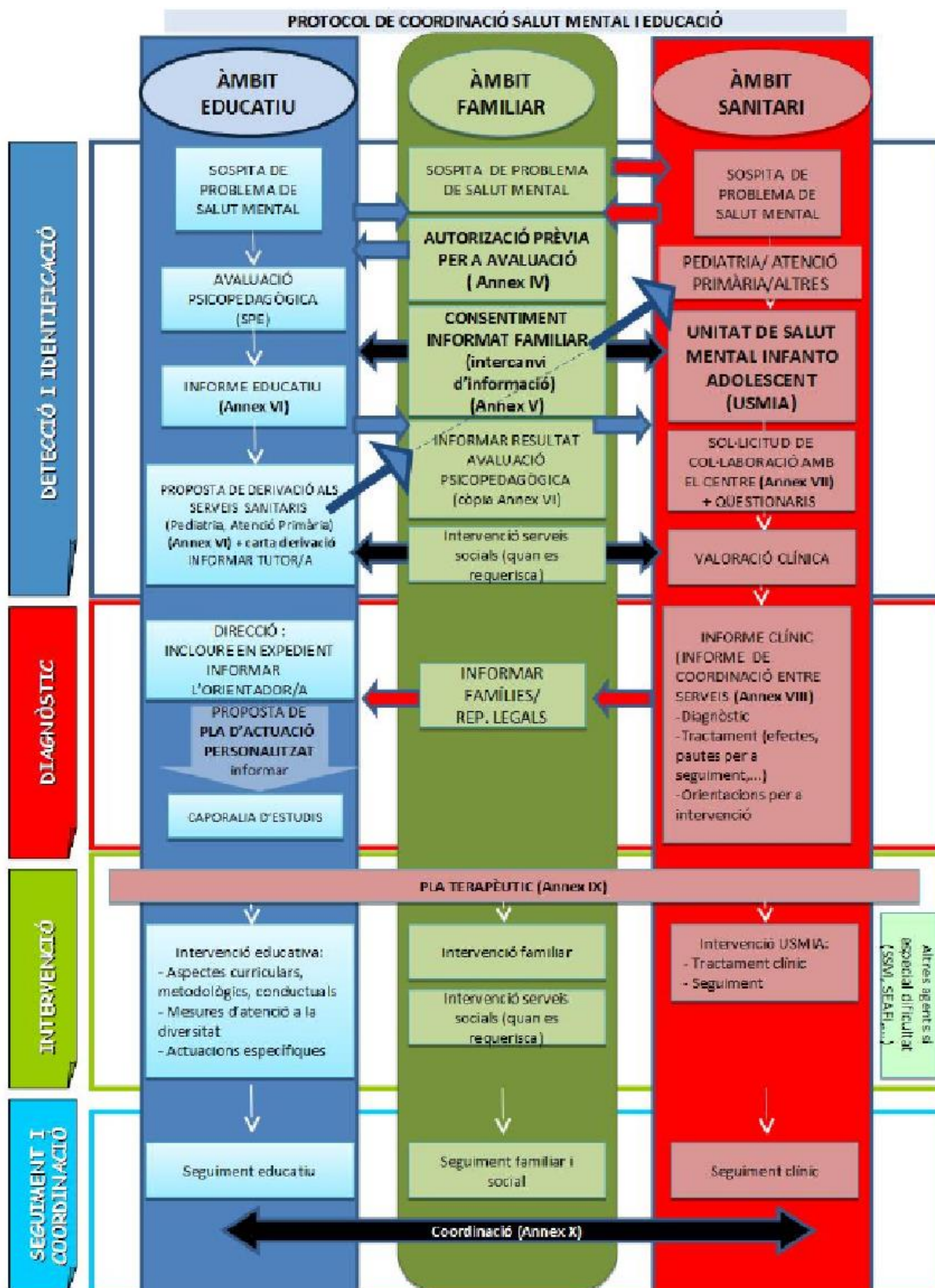


IES JAUME I BORRIANA 12000704
Plaça Sanchis Guarnier s/n 12530
Borriana
Tel. 964738935/Fax. 964738936
Email: 12000704@gva.es



L'avaluació curricular de l'alumnat es realitzarà conjuntament entre l'equip docent del centre de referència i el professorat d'àmbit de la UET. Els resultats de l'avaluació es consignaran en les actes d'avaluació del seu centre educatiu de referència en els mateixos termes que per a la resta d'alumnat, tot considerant les adaptacions curriculars, i formaran part del seu expedient acadèmic.

Almenys una vegada al trimestre, la persona que coordina cada pla terapèutic durà a terme reunions de seguiment amb la USMIA, l'especialista d'orientació educativa del centre educatiu i l'especialista en treball social del SPE, si n'hi ha i ha intervingut prèviament en el cas, en les quals podran participar també l'alumnat, família i altres professionals, amb l'objecte de valorar l'evolució de l'alumne/a i la seua reincorporació al centre de referència.



- Unitat Específica de Comunicació i Llenguatge (UECIL):

El nostre centre compta amb una unitat específica de comunicació i llenguatge. Aquesta es regeix actualment per la normativa derivada de la Resolució de 18 de juliol de 2018, del secretari autonòmic d'Educació i Investigació, per la qual es dicten instruccions per a l'organització i funcionament de les unitats específiques d'educació especial ubicades en centres ordinaris sostinguts amb fons públics que imparteixen ensenyaments de segon cicle d'Educació Infantil, Educació Primària i ESO per al curs 2018-2019.

Les unitats específiques d'educació especial s'entenen com un recurs integrat en els centres ordinaris, que combinen les funcions de suport a l'alumnat amb necessitats educatives especials i d'assessorament al professorat i a les famílies en la intervenció amb aquest alumnat, a fi d'assegurar la seua presència i participació en les activitats generals i les del seu grup ordinari de referència.

A més, aquestes unitats han de contribuir a la transformació dels centres en els quals estan ubicades en centres inclusius de referència que donen una resposta de qualitat a les necessitats educatives de l'alumnat i dinamitzen el canvi en les seues cultures, polítiques i pràctiques, constituint-se d'aquesta manera en centres d'experimentació i de recursos per a la promoció i la difusió de bones pràctiques.

És per això que al nostre centre, les professionals de la UECIL, que escolaritza exclusivament alumnat amb Trastorn de l'Espectre Autista, no atenen únicament a l'alumnat escolaritzat en aquesta modalitat, sinó que també, durant les sessions que entren en el grup ordinari de referència, serveixen de suport per atendre a la resta d'alumnat en general i a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu en particular. A més, la figura de l'especialista de Pedagogia Terapèutica d'aquesta unitat, s'ha reenfocat, utilitzant part del seu horari a assumir la tutoria d'un grup de 2n ESO i la co-docència en un dels projectes també de 2n ESO.

Els objectius generals de la UECIL són:

- a) Oferir una resposta educativa especialitzada a les necessitats educatives especials de l'alumnat.
- b) Coordinar la intervenció, l'avaluació i el seguiment de l'alumnat escolaritzat en la unitat específica, conjuntament amb la resta de professionals del centre i de l'aula ordinària de referència, amb l'assessorament dels serveis especialitzats d'orientació.

- c) Assessorar els professionals del centre en la resposta a l'alumnat amb necessitats educatives especials, especialment l'escolaritzat en la unitat específica.
- d) Participar, amb el lideratge de l'equip directiu i el conjunt de la comunitat educativa, en la identificació de les barreres a la inclusió, i en el disseny, implementació i avaluació d'estratègies que possibiliten la participació, l'accés i l'aprenentatge de tot l'alumnat del centre.
- e) Col·laborar amb la persona coordinadora de formació en la detecció de necessitats de formació del professorat per a la resposta a l'alumnat amb necessitats educatives especials, i en la planificació i realització d'actuacions d'informació i sensibilització adreçades a tota la comunitat educativa sobre les característiques i necessitats de les persones amb diversitat funcional en general i trastorn de l'espectre autista en particular, amb la finalitat d'afavorir la presa de consciència, el canvi d'actituds i el desenvolupament de comportaments que contribuïsquen a la seua inclusió i a la igualtat social.
- f) Col·laborar amb el professorat i amb els serveis especialitzats d'orientació en l'assessorament a les famílies de l'alumnat escolaritzat en la unitat específica, i fomentar la seua participació en el centre i en la presa de decisions educatives que afecten les seues filles o els seus fills.

La distribució de ràtio d'alumnat per tipologia d'unitat específica Tipus I: Trastorn de l'espectre autista (TEA). Ràtio 5 a 8.

L'alumnat escolaritzat en la unitat específica estarà matriculat en aquesta unitat, i es reflectirà a ITACA com a EESO. Tot això, amb les consideracions que en cap cas podrà romandre en la unitat durant la totalitat de la seua jornada escolar i disposarà d'un grup ordinari de referència pròxim a la seua edat cronològica amb el que participarà el màxim temps possible.

Amb l'objecte de facilitar la participació l'alumnat de la unitat específica en l'aula ordinària de referència i, si és el cas, la incorporació posterior a modalitats més inclusives, se li assignaran en ITACA, en l'apartat de «gestió de continguts» de la pestanya «dades de matrícula», les àrees o matèries pròpies del currículum del grup ordinari de referència i, en cas que precise una adaptació curricular individual significativa, es marcarà aquesta circumstància per a cadascuna de les àrees o matèries afectades.

L'organització del centre ha de ser flexible per afavorir el màxim nivell d'inclusió possible de tot l'alumnat, la coordinació dels professionals i la participació de la comunitat educativa, especialment de les famílies.

Atenent els principis de l'escola inclusiva, és responsabilitat de totes i tots els professionals del centre assumir la resposta educativa de l'alumnat escolaritzat en la unitat específica.

L'alumnat de la unitat específica disposarà d'un Pla d'Actuació Personalitzat (PAP). L'elaboració i desenvolupament d'aquest és competència del professorat especialitzat assignat a la unitat, coordinat per la tutora o tutor d'aquesta, amb la col·laboració del professorat dels grups ordinaris de referència i altres professionals que hi intervenen, i l'assessorament del Departament d'Orientació, tot considerant les aportacions de la família i, sempre que siga possible, l'opinió de l'alumna/e.

Aquest pla ha de complir els requisits bàsics següents:

- a) Plantejar els objectius educatius com a competències funcionals que doten l'alumnat del grau més gran d'autonomia i d'independència en la vida quotidiana, partint del currículum del grup ordinari de referència.
- b) Estar vinculat al context natural, amb la perspectiva que l'escola ha de preparar per a la participació en un conjunt variat d'activitats comunitàries.
- c) Possibilitar la màxima participació de l'alumnat en les activitats del grup de referència i del centre.
- d) Afavorir la pràctica i la transferència de les competències en els diferents contextos de participació.
- e) Incorporar activitats adequades a la seua edat cronològica.
- f) Seleccionar els materials curriculars d'acord amb els criteris de funcionalitat, vinculació al context natural, personalització, coeducació i respecte al medi ambient. Els materials impresos han de fer un ús no sexista del llenguatge, i en les imatges ha d'haver una presència equilibrada i no estereotipada de dones i homes.
- g) Incorporar en les diferents àrees i àmbits els principis coeducatius següents:
 - L'eliminació dels prejudis, estereotips o qualsevol tipus de discriminació en relació al sexe, a l'orientació i la identitat sexual.
 - La prevenció de la violència per raons de gènere, orientació i identitat sexual, per mitjà de l'aprenentatge de mètodes no violents per a la resolució de conflictes i de models de convivència basats en el respecte a la igualtat de drets i oportunitats de totes les persones.

– La capacitat de l'alumnat perquè puga realitzar eleccions lliures de condicionaments basats en els rols i estereotips de gènere socialment arrelats i acceptats, i perquè puga desenvolupar tasques de forma equitativa i paritària.

h) Implicar les mares, pares o representats legals en les decisions educatives que afecten les seues filles i els seus fills i en el desenvolupament de pautes en la llar que contribuïsquen a la consecució dels objectius proposats.

i) Considerar les necessitats, interessos i preferències de l'alumnat, tenint en compte, sempre que siga possible, la seua opinió i afavorint el disseny de programes centrats en la persona.

Les adaptacions curriculars individuals han de partir del currículum ordinari i han d'incloure continguts generals de les programacions d'aula ordinària de referència i continguts individualitzats per al desenvolupament de les competències més afectades en aquest alumnat, aprofitant també les competències més destacades i l'estil d'aprenentatge. En educació secundària, quan les característiques de l'alumnat ho aconsellen, s'incorporaran continguts que faciliten la transició a la vida adulta.

Les programacions didàctiques de l'aula ordinària de referència disposaran les adequacions necessàries i les estratègies que faciliten la participació i la inclusió de l'alumnat de la unitat específica, com la programació multinivell, les diferents formes de representació de la informació, el treball per projectes, el treball cooperatiu, els grups interactius, els agrupaments flexibles i heterogenis o el treball per racons.

Per finalitzar aquest apartat, cal destacar que totes les mesures que s'especifiquen ací, llevat de la repetició de curs i el pla derivat d'aquesta, requereixen d'avaluació sociopsicopedagògica i elaboració d'un Pla d'Actuació Personalitzat (PAP).

- Organització del procediment d'avaluació sociopsicopedagògica de l'alumnat:

D'acord amb l'Ordre de 15 de maig de 2006, el procediment d'avaluació psicopedagògica es pot iniciar a petició bé del tutor/a de l'alumne/a o de la família, i serà preceptiva la realització d'informe psicopedagògic, després de la corresponent avaluació de l'alumnat, per a l'adopció de les següents mesures educatives:

a) Determinació de la modalitat d'escolaritat a l'inici de l'escolarització i Modificació de la modalitat d'escolaritat: Orde d'11 de novembre de 1994, de la Conselleria d'Educació

i Ciència, per la qual s'establix el procediment del dictamen per a l'escolarització dels alumnes amb necessitats educatives especials (DOGV 18-01-95).

b) Adaptació curricular individual significativa, adaptació d'accés al currículum, incorporació a un Programa per a la Millora de l'Aprenentatge i el Rendiment o incorporació al Programa de reforç de 4t: Orde de 18 de juny de 1999, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, per la qual es regula l'atenció a la diversitat en l'Educació Secundària Obligatoria (DOGV 19-06-99), la Resolució de 28 de juliol de 2016, de la Secretaria Autonòmica d'Educació i Investigació, per la qual es dicten instruccions per a l'aplicació dels PMAR per al curs 2016-2017 i la Resolució de 20 d'agost de 2018, per la qual es regula l'elaboració de les actuacions del Pla d'Actuació per a la Millora (PAM) per al curs 2018-2019.

c) Flexibilització de curs per sobredotació intel·lectual: Orde de 14 de juliol de 1999, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, per la qual es regulen les condicions i el procediment per a flexibilitzar, excepcionalment, la duració del període d'escolarització obligatòria dels alumnes que tenen necessitats educatives especials derivades de condicions personals de sobredotació intel·lectual (DOGV 05-08-99).

e) Pròrroga de l'escolarització bàsica: Orde de 4 de juny del 2001, de la Conselleria de Cultura i Educació, per la qual es regula l'atenció a l'alumnat amb necessitats de compensació educativa (DOGV 17-07-01).

f) Pròrroga de permanència extraordinària en Educació Primària per a alumnes amb necessitats educatives especials.

g) Exempció de qualificació de determinades assignatures en Batxillerat

h) Atenció educativa del mestre/a d'educació especial: Audició i Llenguatge

D'acord amb la Resolució de 28 de juliol de 2016, de la Secretaria Autonòmica d'Educació i Investigació, per la qual es dicten instruccions per a l'aplicació dels Programes de Millora de l'Aprenentatge i del Rendiment (PMAR) per al curs 2016-2017, com de la Resolució de 20 d'agost de 2018, per la qual es regula l'elaboració del Pla d'Actuació per a la Millora (PAM), l'alumnat susceptible de ser candidat del PMAR, PR4 o PAC, serà subjecte d'avaluació psicopedagògica i, per tant, procedirà l'elaboració de l'informe psicopedagògic on es determine la idoneïtat de dita mesura d'atenció a la diversitat.

Passes a seguir:

- Per tal d'iniciar el procés d'avaluació psicopedagògica, una vegada detectada la necessitat, el tutor/a de l'alumne emplenarà l'Annex I, referit a la sol·licitud d'informe psicopedagògic i la dirigirà al Departament d'Orientació.
- El Departament d'Orientació realitzarà l'avaluació psicopedagògica en col·laboració amb l'equip docent, la família i l'alumne/a implicat.
- Una vegada determinades les necessitats, emplenarà els apartats de l'informe i l'apartat F corresponent en funció de la mesura educativa a aplicar. L'informe s'ajustarà al model que figura en l'annex II de l'Ordre de 15 de maig de 2006. En tots els casos, s'ompliran els apartats A, B, C, D i E de l'annex. Quan l'informe psicopedagògic haja d'incloure una proposta de pla d'actuació, s'omplirà també l'apartat F que corresponga.
- Es realitzarà la devolució d'informació als membres implicats.
- Es posaran en funcionament les mesures esmentades a l'informe i se'n farà un seguiment periòdic, en coordinació amb el professorat i la família.
- En tot cas, es garantirà la confidencialitat de la informació.

● Pla d'Actuació Personalitzat (PAP):

El PAP és un document individual que recull i sistematitza totes les actuacions diferenciades que es realitzaran amb l'alumnat per afavorir la seua inclusió educativa, a partir de la proposta efectuada en l'informe sociopsicopedagògic. Formarà part de l'expedient acadèmic de l'alumnat i tindrà caràcter obligatori sempre que es realitze una avaluació sociopsicopedagògica i s'adopten mesures extraordinàries i suports especialitzats. Aquest document orienta l'organització de la resposta educativa i recull les mesures i suports necessaris, els criteris per a la seua retirada, el seguiment del progrés de l'alumnat, les actuacions de transició i l'itinerari formatiu personalitzat, a fi d'afavorir la progressió cap a una major inclusió i la inserció laboral.

El PAP l'elabora l'equip educatiu, coordinat per la tutoria, amb l'assessorament del Departament d'Orientació, a partir de la proposta efectuada en l'informe sociopsicopedagògic, i amb la participació, si escau, dels diferents professionals que hi intervenen, les famílies i l'alumnat.

L'avaluació anual de l'efectivitat de les mesures desenvolupades forma part d'aquest pla, i s'ha de fer de manera col·laborativa amb la participació de la família i, sempre que siga possible, de l'alumnat.

El PAP ha de contenir, almenys, els següents apartats, en funció de les necessitats educatives identificades:

- Concreció de les competències clau a desenvolupar en l'alumnat
- Proposta de les mesures educatives
- Organització dels suports personals, atenent els graus d'intensitat i duració determinats a l'informe psicopedagògic, incloent-hi el tipus d'intervenció i els criteris per a la seua retirada.
- Planificació dels suports materials determinats a l'informe sociopsicopedagògic.
- Actuacions de transició i itinerari formatiu personalitzat.
- Distribució de responsabilitats (equip directiu, professorat, personal especialitat de suport, persona especialista d'orientació educativa, famílies, alumnat i altres agents).
- Actuacions a desenvolupar, si escau, en els àmbits familiar i social.
- Seguiment i avaluació del PAP.
- Seguiment del progrés de l'alumnat.

6. ORGANITZACIÓ DELS SUPORTS PERSONALS I MATERIALS DEL CENTRE: GENERALS I ESPECÍFICS

Tal com s'ha especificat a l'apartat 5, nivell I de resposta per a la inclusió, les mesures organitzatives del centre promouen la inclusió. Per tant, els suports personals i materials s'organitzen per afavorir la presència, participació i aprenentatge de tot l'alumnat a l'aula ordinària.

Pel que fa als suports personals, segons el nivell de resposta per a la inclusió que requerisca cada alumnat, en funció de la detecció i identificació de necessitats i barreres, aquests aniran de més generals a més específics.

- Recursos personals i materials ordinaris:

Tots els materials, d'acord amb els principis inclusius, han de complir els requisits següents: ser accessibles per a tot l'alumnat, afavorir i garantir la igualtat i la no discriminació, facilitar la interacció, el treball en equip i el treball individual, permetre diversos nivells de participació i aprenentatge, utilitzar formes diferents de representació de la informació, implicar opcions múltiples de motivació, possibilitar tipus alternatius de resposta i ser respectuosos amb el medi ambient (annex IV, punt 2, resolució 20 agost 2018, PAM).

Pel que fa als recursos personals, tal com s'estableix normativament, tot el professorat és responsable de dur a terme el procés d'ensenyament/aprenentatge atenent a la diversitat i respectant els principis d'equitat, normalització i inclusió. Per això, els suports personals comprenen tot el personal del centre, l'alumnat, les famílies i altres agents o entitats del context sociocomunitari que col·laboren en el desenvolupament de la resposta a les necessitats de l'alumnat.

Es consideren suports personals ordinaris aquells que es dirigeixen a tot l'alumnat del centre o de l'aula, que tenen un caràcter fonamentalment preventiu i proactiu, i que impliquen el professorat, les companyes i companys, el personal voluntari i un altre personal que puga intervenir al centre (nivells de resposta a la inclusió I i II especificats al Decret 104/2018 i a la Resolució 20 d'agost de 2018). A més dels suports addicionals amb recursos ordinaris dirigits a l'alumnat per al qual els suports generals no són suficients i que, per tant, requereixen suports personalitzats que poden dur-se a terme amb la intervenció del professorat no especialitzat del centre (nivell III de resposta a la inclusió).

Per tant, sempre que es puga, es prioritzarà l'atenció al centre a través de recursos personals i materials ordinaris o de caràcter general. Per això, les mesures organitzatives de co-docència, tutoria entre iguals, obertura del centre a la comunitat, programació basada en principis DUA i multinivell, etc. afavoreixen l'aplicació de dits recursos.

- Recursos materials i personals específics:

En aquest apartat, es fa referència a recursos materials adaptats significativament (ACIS) o altres recursos materials necessaris per accedir al currículum per alumnat amb diversitat funcional (adaptacions d'accés que suposen recursos personals o materials extraordinaris). En aquest cas, es sol·liciten a través de l'equip directiu, en el termini establert a tal efecte.

Pel que fa als suports addicionals amb personal especialitzat dirigits a l'alumnat que, per la complexitat de les seues necessitats educatives, requereixen d'una resposta personalitzada i individualitzada, es refereix als especialistes de pedagogia terapèutica i audició i llenguatge.

Al centre, en l'actualitat es compta amb un especialista de Pedagogia Terapèutica a jornada completa i dues orientadores educatives, i, d'acord als recursos de la UECIL,

una especialista de Pedagogia Terapèutica, una d'Audició i Llenguatge, una Educadora d'Educació Especial.

Els recursos específics, d'acord amb la premissa inclusiva del centre, s'organitzen de manera que es prioritza l'atenció dintre de l'aula ordinària i en coordinació estreta amb el professorat que imparteix les matèries i àrees on participa el personal especialitzat de suport. L'atenció fora de l'aula ordinària queda relegada per a situacions molt excepcionals i degudament justificades.

7. FUNCIONS I RESPONSABILITATS. COORDINACIÓ.

Tot el professorat és responsable de vetlar per tal que el procés d'ensenyament/aprenentatge tinga lloc en un entorn al més inclusiu possible, sempre respectant la diversitat i aplicant les mesures pertinents per aconseguir el màxim desenvolupament de cada alumne, d'acord amb les seues característiques personals i socials.

De manera més específica, el Departament d'Orientació, amb les funcions i responsabilitats de cadascun dels seus membres, és l'encarregat d'assessorar a la comunitat educativa i ajudar-la en el procés cap a la inclusió.

D'acord amb la Resolució de 20 d'agost de 2018 (PAM), annex IV (suport a l'alumnat amb NESE. Personal especialitzat de suport de pedagogia terapèutica i audició i llenguatge), apartat 4:

“Els criteris i prioritats d'intervenció del personal especialitzat de suport de pedagogia terapèutica són els que corresponen a la normativa vigent en matèria d'atenció a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu” (Ordre 18 de juny de 1999; Ordre 14 de març de 2005).

“En ESO tindrà prioritat l'alumnat amb ACIS en totes les àrees del currículum o en les àrees instrumentals, amb les condicions següents”:

- Si és alumnat de 1r i 2n d'ESO, el nivell de competències ha de ser el corresponent a 3r o 4t curs de Primària.
- Si és alumnat de 3r o 4t d'ESO, el nivell de competència ha de ser el corresponent al 5é o 6é curs de Primària.

Pel que fa al personal especialitzat d'audició i llenguatge, “els criteris i prioritats d'intervenció...són els que corresponen a la normativa vigent en matèria d'atenció a

l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu" (article 30c Ordre 14 de març de 2005).

"El nombre de sessions que requereix cada alumne/a es determinarà, sense perjudici del que de manera orientativa indica la normativa vigent, seguint els criteris següents: gravetat del diagnòstic, edat, dificultats identificades en els diferents aspectes del llenguatge i la parla, nivell de desenvolupament quan a comprensió, expressió i pragmàtica del llenguatge, necessitat de sistemes augmentatius/alternatius de comunicació i necessitat d'ajudes tècniques".

"En ESO tindrà prioritat l'alumnat següent:

- a) Alumnat amb hipoacúsia profunda i severa
- b) Alumnat amb afàsia, disfàsia/TEL, trastorn del llenguatge associat a TEA
- c) Alumnat amb hipoacúsia mitjana
- d) Alumnat amb disàrtria
- e) Alumnat amb disfèmia que dificulte greument la seua comunicació, sempre que aquest no reba ja l'atenció per part del sistema públic de salut
- f) Alumnat amb disfonia, sempre que aquest no reba ja l'atenció per part del sistema públic de salut
- g) Alumnat amb disglòssia

"En els casos de disfèmia i disfonia, en les etapes d'educació primària i ESO, la intervenció directa de l'especialista d'audició i llenguatge es prestarà per un màxim de dos anys des de l'inici de la intervenció. Passat aquest temps, la intervenció consistirà en una supervisió o en l'atenció puntual, en funció del grau de dificultat i evolució de l'alumnat".

Amb la finalitat de dur a terme la necessària **coordinació** de les accions que es determinen al Pla d'Atenció a la Diversitat i Inclusió Educativa (PADIE) es realitzen les següents reunions:

- Coordinacions de tutors/es: setmanalment i amb horari establert. Aquesta coordinació l'exerceix la Cap d'Estudis, qui presideix les reunions, en col·laboració amb l'orientadora. En aquestes reunions es fa un seguiment de les actuacions que s'engloben al PAT i també de l'evolució dels diferents grups-classe i, si s'escau, casos concrets d'alumnat.

- Coordinació d'equip educatiu o docent de grup: sempre que el tutor/a, com a coordinador/a del mateix, per pròpia iniciativa, a instàncies de l'equip docent, directiu o departament d'orientació, convoque una reunió. Aquestes reunions es convoquen per escrit, amb 48 hores d'antelació i en horari preestablert. A la convocatòria es fan constar els objectius de la reunió. A través d'aquestes reunions es pot donar informació sobre barreres detectades, necessitats de determinat alumnat i pautes per ajustar la resposta educativa.
- Reunions de coordinació amb el claustre: amb la finalitat detectar necessitats, assessorar i orientar en la posada en funcionament de mesures d'atenció a la diversitat i impulsar l'acció tutorial, orientadora i la convivència i igualtat. Per a tal fi, es dona prioritat a les següents accions:
 - Revisió i anàlisi, al començament del curs, dels expedients de l'alumnat de nova incorporació al centre, per part de les orientadores, especialista en Pedagogia Terapèutica i professorat tutor, amb la finalitat de donar a conèixer a l'equip docent implicat les característiques del nou alumnat. Per això, l'Equip Directiu convocarà els primers dies de setembre reunions d'equip docent dels grups de 1r ESO, per tal d'informar-los de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu, les mesures que s'han aplicat durant l'etapa de Primària amb aquest alumnat i aquella informació que es considere d'interès per a que el professorat puga ajustar el procés d'ensenyament-aprenentatge a les característiques i necessitats de l'alumnat.

Aquestes reunions d'equip docent podran fer-se extensibles a altres cursos de l'ESO sempre que s'incorpore algun alumne nou o hi haja algun professor/a nouvingut que no conega l'alumnat del grup.

 - Les propostes d'alumnat per a valoració psicopedagògica es realitzaran eminentment en les avaluacions inicial i primera, amb la finalitat d'agilitzar la resposta a tals necessitats.
 - Coordinació entre el professorat de Pedagogia Terapèutica, Audició i Llenguatge, educadora i orientadores al Departament d'Orientació (contemplat a l'horari) per al seguiment, avaluació de l'alumnat i elaboració d'actuacions que incidisquen en la comunitat educativa.

- Coordinació entre el Departament d'Orientació i els departaments d'instrumentals, per tal d'organitzar la resposta educativa de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que es atès conjuntament.
- Coordinació amb els Centres d'Infantil i Primària adscrits al centre, conjuntament amb l'Equip Directiu i el coordinador/a de l'ESO, per conèixer les característiques i necessitats de l'alumnat de nova incorporació. Així com per part del Departament d'Orientació amb l'orientador/a del SPE i el/la mestre/a de Pedagogia Terapèutica que atenga l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu dels CEIP adscrits, per tal d'organitzar l'atenció educativa i garantir una resposta ajustada a les seues necessitats.
- Comissió de Coordinació Pedagògica: es reuneix periòdicament, prèvia convocatòria. Poden exposar-se aspectes relatius a l'atenció a la diversitat i inclusió educativa per tal de ser traslladats als diferents departaments i debatuts i decidits per, posteriorment, ser presentats davant del Claustre.
- Comissió de Convivència del Consell Escolar: formada per representants del professorat, de l'alumnat i famílies, que es reuneixen per tal d'examinar casos d'alumnat disruptiu.
- Comissió d'Igualtat i Convivència: aquesta comissió és conformada per la coordinadora d'Igualtat i Convivència, la coordinadora del programa TEI, l'orientadora educativa i professorat voluntari, amb formació en gènere i implicat en el disseny, implementació i seguiment d'accions que promouen la coeducació, la igualtat entre persones, el respecte a la diversitat sexual i de gènere, entre d'altres. Es reuneixen setmanalment i realitzen accions com la revisió del Pla d'Igualtat i Convivència del centre, la inclusió d'activitats d'educació afectivo-sexual i socialització preventiva dintre del PAT i la proposta d'accions transversals per ser dutes a terme des de les diferents àrees i ensenyaments (accions per al 25 de novembre, 8 de març, orientació lliure d'estereotips de gènere, accions dintre del Pla de Formació del Professorat: guia els nostres cossos els nostres drets, etc.) A més, disposa de reunions periòdiques amb l'alumnat que conforma la comissió mixta, per tal d'escoltar les seues necessitats, propostes i animar-los perquè siguin protagonistes i referents en la defensa de la igualtat, la detecció de situacions masclistes, etc.

- Comissió TEI: la comissió de Tutoria Entre Iguals, en coordinació amb la comissió d'igualtat i convivència, es reuneix setmanalment i en cas que siga necessari per tal d'organitzar les diferents activitats que s'implementen a través del PAT, així com les accions de sensibilització i difusió entre l'alumnat nouvingut, l'organització de les parelles, la preparació per a la "festa de formació de les parelles" i les diferents accions conjuntes que es van realitzant al llarg del curs.
- Comissió seguiment carnet per punts: la comissió de convivència, al centre, es reuneix amb una periodicitat setmanal. En aquestes reunions, es fa un seguiment dels casos que han suposat una alteració de la convivència. En cas que hi haja hagut comunicats d'amonestació, s'elabora el seguiment del "carnet per punts" i es reparteix, entre els diferents membres que en formen part, l'alumnat amb qui han de parlar per comunicar la pèrdua de punts i mediar entre aquest i el professorat per tal d'arribar a un pacte o contracte de recuperació. Si algun cas reverteix més gravetat o escau la necessitat de comunicació a la comissió de convivència del consell escolar, es comunica.
- Reunions de coordinació entre els membres dels diferents Departaments Didàctics: per tractar temes relacionats amb elaboració de programacions, concreció curricular, atenció a la diversitat, casos concrets d'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu, avaluacions, ACIS, etc. aquestes es convoquen quan és necessari.
- Coordinació amb Serveis Socials de Borriana i d'Alqueries (Equip Social de Base i SEAFI) . Coordinació trimestral i continua amb cap d'estudis i orientadores, en relació amb l'alumnat que ho requerisca per la seua situació.
- Coordinació amb els casals de la joventut de Borriana i d'Alqueries. En relació a l'oci i temps lliure, formació, campanyes d'educació per a la salut,...
- Coordinació amb altres entitats socials segons necessitats de l'alumnat: Escola d'Educació Especial, Escola de Formació d'Adults, Centres de menors, Càritas,...

8. AVALUACIÓ I SEGUIMENT DEL PADIE. PROPOSTES DE MODIFICACIÓ.

Inicialment, l'avaluació del PADIE partirà de l'anàlisi anual de necessitats de l'alumnat i centre, ja que aquestes poden ser flexibles i canviants. Al llarg del curs acadèmic, a través de les reunions de coordinació amb les diferents comissions i sessions d'avaluació amb els membres implicats directa o indirectament en l'aplicació tant de

mesures d'atenció a la diversitat com de millora, se'n farà un seguiment periòdic i continu, subjecte a modificacions i/o revisions.

Finalment, el PADIE s'avaluarà de manera anual, a partir de la realització de la memòria o informe que l'Equip Directiu elabora en finalitzar el curs acadèmic, a més de les memòries dels diferents plans i programes que el componen, realitzades pels membres implicats. A banda, aquest pla s'ajustarà i revisarà sempre que s'incloguen novetats normatives o algunes de les mesures especificades no tinguen el funcionament esperat.

Totes les accions inclusives dutes a terme en els cursos on s'està aplicant el projecte d'innovació organitzativa i pedagògica estan sent avaluades per un grup de treball conformat per: un membre de l'equip directiu, dos membres del departament d'orientació, les dos coordinadores del projecte ABP i un assessor del CEFIRE. Açò ho estem treballant amb la col·laboració de la Universitat de València. Cada any es fa un informe d'avaluació i es difon a la comunitat educativa que pot participar aportant propostes de millora.

Pel que fa a les propostes de modificació, aquestes podran ser elaborades per qualsevol membre de l'equip docent, així com altres membres de la comunitat educativa implicats. Dites propostes, hauran de ser presentades a la Comissió de Coordinació Pedagògica, i aprovades pel Claustre i, si escau, pel Consell Escolar.

Per tant, es tracta d'un pla coordinat, planificat i consensuat amb concrecions anuals en la Programació General Anual.

Ha de ser un document obert i flexible, que s'adapta al context, un document concret i útil, que tinga per objectiu donar una resposta inclusiva a tot l'alumnat, des d'una perspectiva inclusiva que considera al centre com garant d'aquesta, amb mesures inclusives per a tot l'alumnat.